ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

1993 йил 22 июль
ПАЙШАНБА
№ 84 (5.526).
НАРХИ 10 СЎМ

Ўзбекистон Республикаси ижтимоий-сиёсий газетаси • 1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

МЎЛ ҲОСИЛ ЯРАТИШДА ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ПАЛЛА

Жонажон Ўзбекистонимиз ўзи танлаган йўлидан дадил одимламоқда. Юртбошимиз Ислом Каримовни доно, узоқни кўриб юритаётган сиёсати туфайли элимизда тинчлик ҳукмрон. Тинчлик-хотиржамлик бор жойда эртанги кунга ишонч юзага келади. Ана шу ишонч ҳар биримизни бугун кечагидан, эртага бугунгидан кўпроқ, самаралироқ ишлашга илҳомлантирмоқда. Чунки ўз сиёсий истиқлолини қўлга киритиб, иқтисодий мустақиллигини таъминлаш йўлида дадил одимлаётган жумҳуриятимиз равнақи энди ҳаммамиз, ҳар биримизнинг қай даражада ишлашимизга кўп жиҳатдан боғлиқ.

Буни қалбдан ҳис қилган жамоа хўжалигимиз деҳқонлари барча соҳаларда тобора илгарилаб боришга ҳаракат қилишмоқда. Ҳаракатда баракат деганларидек, меҳнатимизга яраша муваффақиятимиз ҳам чакки бўлмаяпти. Ўтган йил гектаридан қарийб 25 центнердан пахта хирмони кўтардик.

Тўғри, бир гектар суғориладиган ердан шунча оқ олтин ҳосили олиш айрим миришкорларнинг эришаётган натижаларига таққосланганда оз. Бироқ, унумдорлиги паст бўлган тошлоқ ерда бу даражада паст кўрсаткич эмас.

Лекин ким бўлишидан қатъи назар ўз ишидан, эришган муваффақиятидан қониқиш ҳосил қилдими, ўша ерда ўсиш деярли тўхтайди. Биз ҳам ерларимиз яхши эмас, бундан ортиқ ҳосил олиб бўлмайди, деб юраверсак узоққа боришимиз қийин.

Шуни назарда тутиб, кейинги икки йилдан бери тупроқ унумдорлигини оширишга катта эътибор беряпмиз. Ерларимизнинг асосий қисми қиялик. Бундай жойларда сув тез юради. Унумдор тупроқни ювиб кетади. Мутахассислар ва тажрибали пахтакорлар билан кенгашиб, ерларни текислаш, текисланган майдонларга иложи борича кўпроқ ўғит чиқаришга ҳаракат қилиняпти. Ҳаракатларимиз зое кетмаяпти. Секинлик билан бўлса-да, ерларимиз унумдорлиги ортиб, ҳосилдорлик кўпаймоқда.

Маълумки, экинини илғор агротехника асосида парваришлаган деҳқон ҳеч қачон ютқазмайди. Иши унумли, хирмони чўнг бўлаверади. Буни яхши тушунган хўжалигимиз пахтакорлари бу йил баракали оқ олтин етиштиришга ҳаракат қилишаётир.

Баҳорда 1185 гектар ерга чигитни қисқа муддатда экиб олган эдик. Табиий қийинчиликлар бизни ҳам четлаб ўтгани йўқ. Айрим пайкалларга қайтадан барака уруғи қадашга мажбур бўлдик. Баъзи ерларда кўчат сони бирмунча камроқ бўлса-да, бор ниҳолларнинг парваришини кучайтирдик. Уларни серҳосил бўлишини таъминласак, ҳаммасининг ўрни қопланиб кетади.

Ғўзани дастлабки даврда яхши, соғлом, дуркун ривожланишига эришилса, мўл ҳосилга мустаҳкам пойдевор қўйилади. Бу ишда минерал ўғитнинг аҳамияти катта. Шуни назарда тутиб биз дастлабки ишловдан бошлаб, ниҳолларни азот, калий, фосфор билан озиқлантиришга катта эътибор бердик. Шунинг учун барча пайкаллардаги ғўзамиз бир текис, баравж ривожланяпти.

Пахта етиштириш жараёнида жуда кўп агротехник тадбирлар мажмуини адо этишга тўғри келади. Шуларнинг бирортаси бажарилмаса ёки сифатсиз адо этилса мақсадга эришиш қийин. Ҳар бир ишни ўз вақтида, юқори сифат билан олиб боришга ҳаракат қиляпмиз.

Қишлоқда механизация катта куч. Юкнинг оғирини техника зиммасига юкламасак хирмонимизга ҳам, чўнтагимизга ҳам барака кириши қийин. Хўжалигимизда машина-механизмларни намунали сақлаш, асраб-авайлаш, самарали ишлатишга доимо аҳамият берилади. Айни кунларда чопиқ тракторига тиркалган 23 та культиватор юксак унум билан ишлаётир. Шу сабабли қатор ораларини юмшатиш ҳам, ўғитлаш ҳам давом эттириляпти. Бу ишда Фахриддин Деҳқонбоев, Равшан Тўхтаев, Суннат Юсупов, Зокиржон Каримов, Норқул Халилов каби моҳир механизаторлар алоҳида ўрнак кўрсатишмоқда.

Лекин ҳали масъулиятли дамлар олдинда. Энди парваришни бир дам бўшаштирмаслигимиз, касаллик ва заркунандаларга қарши ўз вақтида, самарали кураш олиб боришимиз даркор. Ҳозир пахтакорнинг масъулияти яна ҳам ортди. У экинини чанқатмаслиги, қатор ораларини доимо майин тутиши, ўғитни вақтида солиши даркор.

Хўжалигимизда далада ишлаётганларнинг яхши ҳордиқ чиқаришлари учун шароит мавжуд. Барча шийпонлар зарур жиҳозлар билан таъминланган. Дала бошида 11 та қўшимча мавсумий шийпон ташкил этдик. Иссиқ овқат, чой, мева-чева етарли. Хуллас, катта хирмонга мустаҳкам замин яратилмоқда. Пахтачилик хўжалигимизда асосий тармоқ. Бошқа тармоқларни ривожлантириш ҳам диққат марказимизда. Чорвачиликдаги ишларимиз ёмон эмас. Жами 575 та қорамол бор. Шуларнинг 230 таси соғин сигирлардир.

Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришнинг бош мезони мустаҳкам озуқа базасидир. 162 гектар бедамиз бор. Биринчи ўримда гектар бошига 75 центнердан пичан олдик. Иккинчи ўрим салмоғи ҳам кўнгилдагидек бўлди. Ҳозир беданинг учинчи ўрими давом этяпти.

60 гектар ерда маккажўхори ўстирилмоқда. 50 гектар ердаги буғдой, 20 гектар майдондаги арпадан мўл ҳосил олдик. Бошоқли дон экинлари ўрнига такрорий экин экканмиз. Моллар тўйимли рацион асосида парваришланяпти. Натижада улар яхши семириб, говмишлар сути ортиб боряпти. Айни кунларда ҳар бир сигирдан ўртача 10 килограммдан сут соғиб олиняпти. Ўлмасой Эрмонова, Шоҳида Йўлдошева, Махфират Ҳайитова, Санобарой Шоимқулова каби пешқадамлар ўзларига бириктилган говмишлардан 11—12 килограммдан сут соғиб олишга муваффақ бўлишаётир.

Пиллакорларимиз бу йил алоҳида ўрнак кўрсатишди. Уларнинг ғайрат-шижоати туфайли 14 тоннадан зиёд сара пилла тайёрланди. Катта хирмонда Донигул Алимова, Жамила Турсунбекова, Дилором Қўчқорова ва бошқа кўплаб тажрибали пиллакорларнинг баракали улуши бор.

Агар ўйлаб иш тутилса, қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда, халқ дастурхонини тўкин қилишда имкониятлар кўп. Масалан, биз ўтган йили сунъий кўл яратиб балиқ боқишни йўлга қўйдик. Биринчи йилнинг ўзида аҳолига 4,5 тонна балиқ етказиб берилди. Бу йил 6,5 тонна балиқ тайёрлашни кўзлаяпмиз.

Жамоа хўжалигимиз аъзолари ҳалол меҳнат қилиб, ҳамма тармоқларда жадал юксалишни таъминлашяпти. Шунга яраша даромадимиз ҳам баракали бўляпти. Ўтган йили олган даромадимизнинг асосий қисмини меҳнаткашлар турмуш шароитини яхшилашга сарфлаяпмиз.

Бултур 450 та хонадонга табиий газ ўтказилди. 2 та шифохона, 3 та магазин фойдаланишга топширилди. Колхозчиларга 11 та замонавий уй қуриб бердик. Бу йил газлаштиришни давом эттиряпмиз. Шунингдек, қишлоқ йўллари асфальтланяпти. 12 та уйнинг қурилиши жадал давом этяпти. Мақсадимиз ҳалол тер тўкиб, моддий бойлик яратаётганлар ўз меҳнати мевасидан баҳраманд бўлишини таъминлашдир. Шу йўналишдаги ишларни бундан буён ҳам давом эттираверамиз.

Ҳозир хўжалигимиз миришкорлари дала ва фермаларда фидокорона меҳнат қилишаётир. Улар меҳнати тўпланаётган мўл ҳосилда, етиштирилаётган баракали маҳсулотларда, кундан-кунга чирой очаётган қишлоқларимиз жамолида намоён. Шундай заҳматкашлар билан ҳар қанча фахрлансак, уларни ҳар қанча улуғласак арзийди.

Неъматжон РУСТАМОВ,
Оққўрғон туманидаги «Султонобод» жамоа хўжалиги бошқаруви раиси.

УЛУҒЛАШГА, ЭЪЗОЗГА ЛОЙИҚ

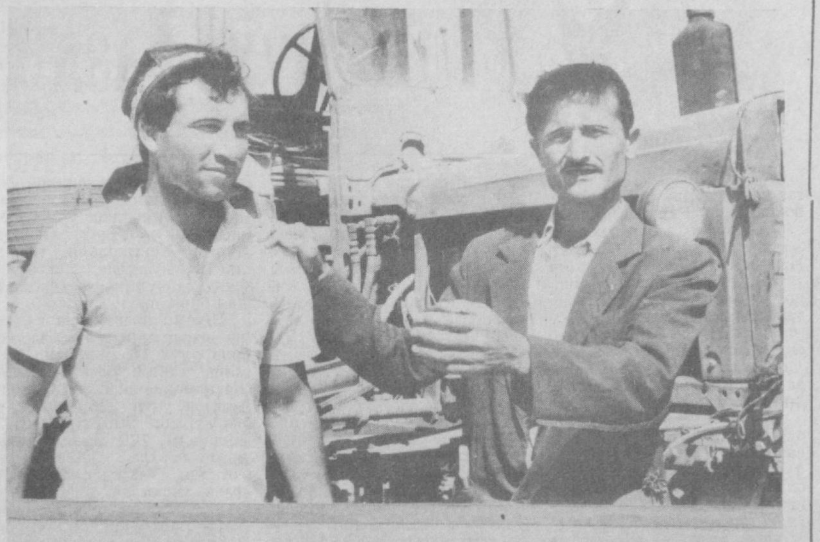

Баҳористон туманидаги Сулаймон Муродов номли давлат хўжалигининг 7-бўлимида илғор бригадалар кўп. Бешбой Абдуназаров саркорлик қилаётган жамоа ана шулардан биридир. Жорий йилда ҳар гектар ердан белгиланганидан 5 центнер кўп, яъни 28 центнердан хирмон кўтаришни режалаштиришган. Мазкур жамоа ўтган йили ҳам режани ортиғи билан адо этган эди.

Ҳозир пайкалларда ҳосилга-ҳосил қўшилмоқда. Ғўзалар сифатли ишловдан чиқарилиб, озиқлантирилмоқда, суғориш намунали йўлга қўйилган.

СУРАТЛАРДА: 1. (ўнгдан чапга) жамоа етакчиси Бешбой Абдуназаров механизатор Яхшибой Барнаев билан дўстона суҳбатда. 2. Экинга ишлов бериш пайти.

Б. ИСМОИЛОВ олган суратлар.

ТАЖРИБАГА ТАЯНИБ

Чилла суви— тилла суви, деганларидек, айни паллада оби-ҳаётга қонган ғўзалар кўсаги бўлиқ, ҳосили мўл бўлади. Ана шунга амал қилган Зарбдор туманидаги «Шарқ юлдузи» давлат хўжалиги заршунослари ниҳолларни меҳр билан парваришлашяпти.

Хўжаликнинг 8-бригадасида дала ишлари айниқса, намунали ташкил этилган. 64 гектар ерга деҳқончилик қилишаётган бригада аъзолари айни кунларда ниҳолларни ўғитлаш, культивация қилишга алоҳида эътибор бераётир. Бунда тажрибали сувчилардан У. Шералиев ва П. Тожибоевларнинг хизмати катта бўлаётир. Бу ерда сувдан қолган ёки кўллаб кетган майдонни учратмайсиз. Шунинг учун ҳам барча майдондаги ғўзалар текис ўсиб, бўлиқ кўсаклар кун сайин кўпаймоқда.

Ҳосил тўплаш учун курашда моҳир механизаторлардан Х. Ботиров ва Л. Тожибоевлар ҳам кўп йиллик тажрибаларига суянган ҳолда жонбозлик кўрсатиб меҳнат қилишмоқда.

Р. АКБАРОВ.

БЎЛИҚ КЎСАКЛАР

Қарши туманидаги «Истиқбол» ширкат хўжалигининг Эшонқул Боймуродов етакчилик қилаётган бригадаси заршунослари жорий йилда пахтадан салмоқли ҳосил олиш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Пайкаллардаги ям-яшил ғўзалар кўзни яшнатади. Ҳар туп ниҳолда 4—5 тадан бўлиқ кўсак санаш мумкин.

— Бу йил 50 гектар ерга барака уруғи қадаганмиз,— дейди бригадир Э. Боймуродов. — Барча майдонларда чигитни бир текис ундириб олишга муваффақ бўлдик. Албатта, бу биз учун осон бўлмади. Уч марта қаттиқ ёмғир ёғиб, ер қатқалоқ бўлди. Лекин довдираб қолмадик. Ёш-қари баравар далага чиқдик. Тер тўкиб ишладик. Натижаси чакки эмас. Худо хоҳласа, кузда кўтарадиган хирмонимизнинг чўғи ёмон бўлмайди. Мақсадимиз гектаридан 33 центнердан ҳосил олиш. Бригадамиз жами аъзолари далада. Уларга меҳнат қилишлари ва дам олиб ҳордиқ чиқаришлари учун шароит яратиб берганмиз. Пахтакорларнинг иккинчи уйи — шийпонларда тушлик пайти бепул иссиқ овқат ташкил этилган.

Барқ уриб ўсаётган ғўза пайкаллари оралаб сув тараб юрган сувчилар Тоҳир Тошев ва Пардабой Раҳматовлар кунни-тунга улаб меҳнат қилишмоқда. Улар кунига 5—6 гектар майдондаги экинни чилла сувига қондиришмоқда.

— Айни паллада биз механизаторлар жуда ҳушёрлик билан ишлашимиз лозим, — дейди Анваржон.— Сабаби ҳар ғўзада 4—5 тадан кўсак, 3—4 тадан гул мавжуд. Шоналарни-ку қўяверасиз. Агар сал қалтис ҳаракат қилиб қўйсак, боридан ҳам айрилиб қолишимиз мумкин. Шунинг учун иложи борича бир кўзимиз трактор штурвалида бўлса, бир кўзимиз эгатда. Ахир, ҳосил тақдири бизнинг қўлимизда экан, келадиган даромад ҳам кўтарадиган ҳосилимиз чўғига боғлиқ.

А. РАҲМОНОВ.

ҲАР НЕЪМАТНИНГ ЎЗ ЎРНИ БОР

Қирқ тўрт йилдан бери далада тер тўкаман. Пахтачиликда деҳқонга осон бўлганини эслай олмайман. Ўтган йили ҳам шундай бўлди. Бу йил ҳам.

Жорий йилда ерга чигит қадашни апрель ойининг ўрталарида бошлаган эдик. Қисқа муддатда экишни тугатиб, тўлиқ гектарлар ҳосил қилган чоғимизда табиат ҳуруж бошлади. Барча майдонларимизга чигитни қайта экишга тўғри келди. Ниҳоят, 14 майда иккинчи марта барака уруғи қадаб бўлдик. Мавжуд 59 гектар майдонда тўлиқ ниҳоллар ундириб олинди.

Ўтган йили ҳам пахтакорларимиз астойдил тер тўкишган эди. Режани ортиғи билан адо этиб, йил сарҳисоби пайтида мўмай даромад олдик.

Бу йилги ниятимиз юксак: ҳосилдорликни 38—40 центнерга етказишга бел боғлаб меҳнат қилаяпмиз.

Ҳозир пайкалларимизда ҳосил чўғи мўл: ғўзаларимиз сершоҳ ва серҳосил бўлиб ривожланаяпти. Авваламбор, жамоамиздаги 60 нафар аъзонинг ҳаммаси меҳнаткаш, тадбиркор, ўз ишига пухта. Бу эса экинларимиз ривожидаги кечкиликни, яъни «бўшлиқ»ни тўлдириш имконини бераяпти. Ҳозиргача ғўзалар тўртинчи ишловдан чиқарилди. Озиқлантириш тўғри йўлга қўйилди. Мана, пайкалларимизга бугунги кунда учинчи марта обиҳаёт тараяпмиз.

Бригадамиздаги ҳар бир аъзомизнинг ўз ўрни, ўзига яраша қадр-қиммати ва орияти бор. Маъруф Исломов механизаторликда ишчан, билимли ва малакали. Укам Темир Худойқулов ҳам ҳамкасби билан меҳнат беллашувида ортда қолмайди. Гулшод Саидова, Дилфуза Худойқулова, Сайёра Саидова сингари сингил ва опахонларимиз ҳар туп ғўзани меҳр билан парваришлашда ғайрат кўрсатишаяпти.

Бугунги кунда сувчи — экинни яшнатувчи. Бизда уч киши ана шу масъул ишга бириктилган. Булар — Темир Саидов, Саидмурод Отақулов, Қудрат Раҳмонов. Ҳар бирининг кўп йиллик тажрибаси бор. Тунги суғоришда ҳикмат кўплигини улар яхши билишади.

Пахта ўз йўлига. Биз бу йил 13 гектар ерда ғалла етиштирдик. Ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил йиғиб олдик. Яқинда 1 гектар ерга Голландия картошкасини экдик. Насиб этса, бу неъмат ҳам мўл бўлади. Ҳаммаси ўзимиздан чиққанига нима етсин!

Нафас ХУДОЙҚУЛОВ,
Иштихон туманидаги Абдулла Бердиқулов номли жамоа хўжалиги бригадаси бошлиғи.

МУАММОНИ ФЕРМЕР ҲАЛ ҚИЛАДИ

Сирдарё туманидаги фермер Ҳ. Ҳалилов кўп одамлар учун фойдали иш бошлади — у помидорни қайта ишлайдиган цех қурилишини ташкил этди. Бу катта цех бўлади — соатига икки тонна маҳсулотни қайта ишлайди. Хомашё тумандаги шахсий ёрдамчи ва фермер хўжаликларидан келтирилади.

Ҳ. Ҳалиловнинг ўзи 40 бош қорамол боқиб, озуқабоп экинлар етиштирмоқда. У жамоа хўжалиги билан тузилган шартномага асосан йилига 25 тонна сут ва камида уч тонна гўшт топширади. Баракали иш ҳақи фермерга помидорни қайта ишлаш муаммосини ҳал қилиш имконини берди.

Ўзбекистон Республикаси

Президентининг Фармони

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА КИЧИК ВА ЎРТА ТАДБИРКОРЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШГА ҚЎМАКЛАШУВЧИ ЖАМҒАРМАНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

Бозор муносабатларини ривожлантиришни, бозорга хизмат кўрсатувчи тармоқларни такомиллаштиришни, кичик ва ўрта тадбиркорликка таъсирчан моддий ва молиявий ёрдам беришни кўчайтириш мақсадида, шунингдек республика тадбиркорларининг кўпгина мурожаатларини ҳисобга олиб:

1. Ўзбекистон Республикасида кичик ва ўрта тадбиркорликни ривожлантиришга қўмаклашувчи жамғармани таъсис этиш тўғрисидаги «Ипак йўли» ва «Агрохизмат» акционерлик жамиятлари, Ўзбекистон Республикаси «Тадбиркор» акционерлик-Тижорат банки, «Рустамбанк» универсал тижорат банки, «Юнитекс интернейшнл» ва бошқа қўшма корхоналарнинг таклифлари маъқуллансин.

2. Қўйидагилар таъсис этилган жамғарманинг асосий йўналишлари ва вазифалари эканлиги инобатга олинсин:

Кичик ва ўрта тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш, бозорга хизмат кўрсатувчи тармоқларни шакллантириш йўли билан бозор муносабатларини босқичма-босқич ривожлантириш соҳасида давлат сиёсатини ўтказишга кўмаклашиш;

маҳсулот ва хизматлар бозорини ўрганиш, жамғарманинг молиявий маблағларини биринчи навбатда танқчил халқ истеъмоли моллари ва жиҳозлари ишлаб чиқарувчи тадбиркорлик тузилмаларига, шунингдек янги иш жойларини вужудга келтиришга, четдан келтириладиган маҳсулот ўрнини қоплаш ва экспортни кенгайтириш тадбирларини амалга оширишга, ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва республиканинг бозорларини моллар билан тўлдиришга ажратиш;

кичик ва ўрта тадбикорлик тузилмаларининг инновация фаолиятини қўллаб-қувватлаш, рақобатбардошли тайёр маҳсулотнинг янги турларини ишлаб чиқаришни йўлга қўйишни рағбатлантириш, муайян лойиҳаларни амалга ошириш учун республикамиз ва чет эл сармояларини жалб этиш;

тадбиркорлик тузилмаларининг жамғармадан ажратилган маблағлардан самарали фойдаланиш устидан назорат қилиш механизмини ишлаб чиқиш.

3. Кичик ва ўрта тадбиркорликни вужудга келтиришда давлат йўли билан моддий ва молиявий ёрдам бериш учун жамғармани ташкил этишга Вазирлар Маҳкамаси заҳирасидан 500 миллион сўм ажратилсин.

4. Ўзбекистон Республикасининг Вазирлар Маҳкамаси бир ой муддат ичида таъсисчиларнинг жамғарма фаолиятини ташкил этиш ва унинг ишини давлат йўли билан қўллаб-қувватлаш ҳақидаги таклифларини кўриб чиқсин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ.
Тошкент шаҳри,
1993 йил, 21 июль.

ИШОНЧ ЁРЛИҒИ ТОПШИРИЛДИ

20 июль куни Президент Ислом Каримов Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Ўзбекистон Республикасидаги доимий вакили этиб тайинланган Холид Башир Маликни қабул қилди.

Холид Башир Малик Президентга ишонч ёрлиғини топшириш баробарида мўътабар ташкилот раҳбари Бутрос Ғолийнинг эзгу тилакларини етказди. Ўзбекистонда халқаро ташкилот ваколатхонасининг расмий очилиши МДҲ давлатлари ичида осойишталик ҳукмрон бўлган Ўзбекистонга сиёсий ва иқтисодий тараққиёт учун мавжуд имкониятлардан янада самаралироқ фойдаланишга кўмаклашади, деб ишонч билдирди.

Республика Президенти Холид Башир Маликни БМТ доимий ваколатхонасининг расмий очилиши билан қутлади.

— Умид қиламанки, — деди Ўзбекистон раҳбари,— ваколатхонангиз расмий мақомга эга бўлгач, республиканинг нуфузли ташкилот билан ўзаро фойдали ҳамкорлик алоқалари доираси янада кенгаяди.

(ЎзА).

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

Президент Ислом Каримов 20 июль куни республикага расмий ташриф билан келган Германия Бундестаги делегациясини қабул қилди.

Ислом Каримов меҳмонларга Ўзбекистондаги ижтимоий-сиёсий вазият, Германия Федератив Республикасига қилинган сафардан сўнг янги поғонага кўтарилган ўзаро ҳамкорлик алоқалари хусусида сўзлаб берди. Атроф муҳитни муҳофаза этиш соҳасида Германия кўрсатаётган амалий ёрдамни юксак баҳолар экан, ҳар икки мамлакат ўртасидаги ўзаро манфаатли ҳамкорликни, жумладан, парламентлараро алоқаларни ривожлантириш лозимлигини таъкидлади.

Делегация раҳбари Э. Райнхардт хоним Ўзбекистоннинг бугунги ҳаёти билан яқиндан танишиш имконияти яратиб берилгани ва кўрсатилган эътибор учун Президентга мамнуният изҳор этди. Ўзи раҳбарлик қилаётган делегация Германия—Ўзбекистон ҳамкорлигини кенгайтиришга муносиб ҳисса қўшажагини маълум қилди.

Қабул маросимида Германия Федератив Республикасининг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси К. Х. Куна ҳозир бўлди.

(ЎзА).

Ҳамдўстлик мамлакатларида

АЛМАТИ. 20 июль куни Қозоғистон Президенти Нурсултон Назарбоев уч кунлик расмий визит билан Таиландга жўнаб кетди.

ДУШАНБЕ. «Тожикистон ҳудудида Россия ҳарбий иштирокини кучайтириш ҳақида гап ҳам бўлиши мумкин эмас», деди қўшни республика пойтахтига келган Россия Федерацияси Хавфсизлик вазири Виктор Баранников. У сўнгги пайтларда тожик-афғон чегарасида содир бўлган воқеалар муносабати билан Россия Президенти фармойишларига биноан қабул этилаётган чора-тадбирларни изоҳлаб, бу, аввало, чегарани мустаҳкамлаш, Тожикистондаги русийзабон аҳолининг ҳаёти ва қадр-қимматини ҳимоя қилиш учун амалга оширилаётганини таъкидлади.

АШГАБАТ. Туркманистон чегара қўшинлари қўмондонининг биринчи ўринбосари Владислав Шуневич Афғонистон шимоли-ғарбий вилояти маъмурияти раҳбари армия генерали Муҳаммад Исмоилхон билан бўлган музокаралар натижасини шарҳлар экан, «бугунги кунда туркман-афғон чегарасидаги аҳвол ҳавотир уйғотмайди», деди РАТА-ТАСС мухбирига. Рус генералининг айтишича, музокара давомида бундан кейин чегарада барқарорлик ва осойишталикни таъминлашга келишиб олинган.

Яқинда бўлиб ўтган туркман-афғон музокаралари чоғида Президент Сапармурод Ниёзов икки давлат чегарасини дўстлик ва биродарлик чегараси деб эълон қилишни таклиф этди.

ИҚТИСОДИЙ ИСЛОҲОТ ВА ИЖТИМОИЙ МУҲОФАЗА

Республика Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотни янада чуқурлаштириш чоралари тўғрисида» ва «Республика чорвачилигида иқтисодий ислоҳотни чуқурлаштириш тадбирлари ҳақида»ги қарорларида мамлакатимиз қишлоқ хўжалигининг аҳволи, бозор иқтисодиётидан келиб чиқадиган талаблар яна бир бор очиқ-ойдин кўрсатиб ўтилди ва уларни ҳал этишнинг йўллари белгиланди.

Қарорга асосан қишлоқ хўжалигида бундан буён жамоа ва хусусий мулкчиликка асосланган ижара, жамоа хўжаликлари, уюшмалар, акционерлик жамиятлари, жамоа фермалари, фермерлар, шахсий мулк эгалари, оила уюшмалари сингари қатор тузилмалар, мулкнинг янги шакллари фаолият кўрсатади. Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида мулкий муносабатларнинг ҳаёт синовидан ўтган шаклининг жорий этилиши — қишлоқнинг маънавий, ижтимоий-иқтисодий ҳаётида хайрли ўзгаришлар ясашига шак-шубҳа йўқ. Давлат хўжаликларининг турар жой бинолари, иншоотлар, техника ва механизмлар, йўллар, коллекторлар, яъни барча асосий , фондлар жамоа-ширкат хўжаликларига бепул берилади. Бевосита ишлаб чиқариш билан банд даладаги ишчи тракторлар, сув йўллари, каналлар, дала шийпонлари жамоа мулкига айланди. Бу аста-секинлик билан деҳқон ҳаётида инқилобий ўзгаришларга замин ясайди. Деҳқон ўз уйидаги шахсий мулкка муносабати қандай бўлган бўлса, жамоа мулкига ҳам шундай муносабатда бўлади. Унинг мулкка нисбатан эгалик тушунчаси вужудга келади.

Республикамизда ҳаётга жадал тадбиқ этилаётган бундай тадбирлар районимизда ҳам кенг кўламда амалга оширилмоқда. Ҳозиргача 15 давлат хўжалигидан 13 таси мулкчиликнинг нодавлат шаклига ўтказилди, ижара-ширкат хўжалигига айлантирилди. Шунингдек, 14 чорвачилик фермасининг 9 тасида акционерлик (ҳиссадорлик) жамияти иш бошлади. Банкда уларнинг ҳисоблари очилиб, муҳрлари тайёрланмоқда.

Давлат хўжаликларининг нодавлат хўжаликларга айланиши билан мулк эгалари, жамоалар уюшма ҳолда фаолият кўрсатадилар. Бу— улар ишида ижтимоий-иқтисодий ривожланиш, ўзгаришни таъминлайди. Ишлар мулкий муносабатлар асосида кўрилади. Ўзаро иқтисодий шартнома улар фаолиятининг асосини ташкил этади. Янги бошқарув органи вужудга келади. Хўжалик юритишнинг ички механизми шаклланади. Биз ҳам шуларни ҳисобга олиб, хўжаликларнинг кўп йиллик иш тажрибаларига суяниб, уюшмалар таркибида қуйидаги ширкат жамоаларини туздик. Қишлоқ хўжалигида таъминот бош масала бўлганлиги сабабли бу ишни таъминот ширкатига топширдик. Бу ширкат жамоани уруғ, ўғит, ёнилғи, сув, техника, эҳтиёт қисмлар ва жиҳозлар билан таъминлашни зиммасига олади. Хизмат ширкати — транспорт, таъмирлаш, электр энергияси, газ. уй-жой ишлари билан шуғулланади. Ишлаб чиқариш ширкати — чорвачилик, сабзавотчилик, ипакчилик, қурилиш ва ер ишлари сингари маҳсулот етиштириш бўлимлари ҳисобланиб, бу ўз навбатида уюшманинг моддий ҳаётини белгилайди, иқтисодий асосини ташкил қилади. Сотиш ширкати зиммасига эса тайёр маҳсулотларни қишлоқ ва шаҳар аҳолисига ўзининг дўконлари орқали сотиш, савдо қилиш вазифаси юкланади. Шу билан бирга уюшмалар таркибида қайта ишлаш, ирригация ва мелиорация хизмати, иморатлар ва иншоотлар қурилиши ва таъмирлаш, маданият ва маиший хизмат кўрсатиш сингари ширкатлар ҳам бор. Уларнинг фаолиятини ширкатлар вакилларининг йиғилиши —олий органи бошқаради. Шунингдек, туманимизда ташкил этилган чорвачиликка асосланган 9 та акционерлик жамиятининг ҳам фаолият кўрсатиш ички механизми ишлаб чиқилди. Энди аввалгидек бу жойда одамларнинг бир гуруҳи ишламайди, ўн-ўн беш киши қиладиган иш уч-тўрт кишига юкланади. Жамият раиси, ҳисобчиси ва чорвачилик бўйича мутахассис катта ҳажмдаги ишларни бажаради, уюшма бундан катта иқтисодий фойда кўради.

Масалан, чорвачилик акционерлик жамияти раисининг ойлик маоши 15 минг белгиланган бўлса, у қолган даромадни орттирган фойдадан олади. Биргина раиснинг эмас, бошқаларнинг ҳам ортиқча даромади олинган фойда ҳисобидан келади. Чорвачиликда ҳам иқтисодий ислоҳот ўтказишни ҳаётнинг ўзи талаб қилмоқда. Жамоа фермалари жамоа ва давлат хўжаликлари, уюшмалар тасарруфидан чиқиб, алоҳида фаолият кўрсатади. Уларнинг кундалик иқтисодий муносабатлари олди-сотди йўли билан чек орқали ҳал қилинади. Шу мақсадда жамоа фермаларининг ичида, чорвачилик акционерлик жамиятлари таркибида ижара гуруҳлари барпо этилади. Сутчилик, гўштчилик, озуқа етиштириш, транспорт ширкати, зооветеринария хизмати кабилар ана шундай гуруҳларга киради. Давлат тасарруфидан чиқарилган биздаги чорвачилик уюшмаларида шунга ўхшаш гуруҳлар ташкил этилди ва фаолият бошлади. Районда бундай гуруҳларнинг сони ҳозирча 36 тага етди. Президентимиз Ислом Каримов қайта-қайта таъкидлаганларидек, қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг шундай механизми яратилаяптики, бу ҳар бир деҳқонга, чорвадорга ўз меҳнатининг самараларидан мустақил баҳраманд бўлиш имкониятини яратади.

Президентимиз амалга оширилаётган иқтисодий сиёсат, ислоҳот халқимизнинг турмушини юксалтиришга, одамларни қонун йўли билан ижтимоий муҳофаза қилишга, мамлакатимизнинг порлоқ келажагига қаратилган қатъий тадбирлардир. Президент фармонлари ва Вазирлар Маҳкамасининг ҳар бир қарорида халқ ва жамият манфаати ётади. Масалан, Президентимизнинг «Ўзбекистон қишлоқ аҳолисини ичимлик суви ва табиий газ билан таъминлашни яхшилаш тўғрисида»ги фармонини олиб кўрайлик. Бу фармонга биноан районда 14632 хонадондан 6647 тасини газлаштиришга эришдик. Мавжуд 15 та жамоа ва давлат хўжалигидан 10 таси табиий газдан, ичимлик сувидан фойдаланаяпти. Бу хайрли ишни давом эттираяпмиз. Бултурнинг ўзида 9 километрдан ортиқроқ масофага яна водопровод қувури ётқизилди. Бу иш Абдулла Қодирий, Ҳамза номли жамоа-ширкат хўжаликларида жадал суръатлар билан олиб бориляпти. Ҳозиргача 13 километрдан ортиқроқ масофага газ қувурлари ётқизилди. 475 хонадон газлаштирилди. Бироқ маданий қурилиш соҳасида муваффақиятларимиз билан бирга камчиликларимиз ҳам мавжуд. «Пахтаобод» жамоа ширкат хўжалигида 8, Ҳамза номли жамоа ширкат хўжалигида 7,7, Гулистон жамоа-ширкат хўжалигида 13,8 километр масофага вилоят газлаштириш бошқармаси ва Қарши қўриқ совхозлар трести айби билан газ қувурлари ўрнатиш ҳозирча ниҳоясига етгани йўқ.

Туманимизда педагог кадрларга уй-жой қуриш учун ер ажратилди. Мактаблар ва мактабгача тарбия муассасаларининг ходимлари газ, электр энергияси ва бошқа коммунал хизматлардан имтиёзли фойдаланмоқдалар.

Ёрдамга муҳтож ёлғиз нафақахўрларни ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилиш, моддий ёрдам бериш мақсадида район бюджетидан 87,5 минг сўм маблағ ажратилди. Янги Нишон шаҳрида яшовчи А. Яковлев, М. Ашурова, Талимаржон шаҳрида турувчи С. Холова, К. Кутнюк, «Нишон» совхозидан Б. Ғоипова, Б. Сафарова, У. Юсупов номли жамоа ширкат хўжалигидан Х. Имомова, У. Турдиқулова, «Самарқанд» совхозидан А. Тўхтаев ва бошқалар давлатимизнинг бу саховатидан баҳраманд бўлдилар.

4036 нафар нафақахўр, 242 та кам даромадли оилани, 2279 нафар кўп болали ва 337 нафар Қаҳрамон она ва 132 нафар ёлғиз оналар, 130 нафар уруш ва 2617 нафар меҳнат фахрийсини, 168 байналмилалчи жангчиларга ғамхўрлик қилиш, бозор шароитида уларни ижтимоий ҳимоялаш туман ҳокимлиги, шаҳар, қишлоқ, қўрғон Кенгашлари, ташкилот ва муассаса раҳбарларининг муҳим вазифаларидан биридир.

Шу йилнинг ўзида аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш учун 16 миллион 993 минг 900 сўм сарфланди. Касалманд аёлларга дори-дармон учун 235 минг сўм ажратилди. 30622 болага 5 миллион 772 минг сўмлик арзон нархда кийим-кечак сотилди. Уларга ойлик нафақа сифатида 12 миллион 312 минг сўм пул тўланди. Улуғ Ватан уруши ногиронларига, қатнашчиларига, байналмилалчи жангчиларга ва ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг оилаларига Улуғ Ватан урушининг 45 йиллиги байрами муносабати билан қўшимча имтиёзлар бериш, жумҳурият аҳолисининг шахсий ёрдамчи хўжаликларидаги чорва ва паррандаларни ем-хашак билан таъминлаш, колхозлар, совхозларнинг ишчилари ва қишлоқ жойларида яшовчи бошқа фуқароларнинг шахсий ёрдамчи хўжаликларини янада ривожлантириш, уй-жойларни хусусийлаштириш муносабати билан аҳолининг кам таъминланган табақаларини ижтимоий ҳимоялашга оид қўшимча тадбирлар ҳақидаги Президент фармонларининг бажарилишида ҳам районда кўзга кўринарли ишлар қилинди. Қатор тадбирлар амалга оширилди, жумладан 49 уруш, 366 меҳнат ногирони уй-жой билан таъминланди. Улардан 92 тасининг уйи жорий таъмир этилди. 55 тасининг уйига телефон ўрнатилди. Фахрийларга 3 минг сўмлик дори-дармон, 2850 дона бир марта ишлатиладиган шприц ва бошқалар бепул берилди. 28 киши санаторийларга даволаниш учун юборилди. Шунингдек, 8 нафар Чернобиль фожиаси қатнашчиларига ҳам моддий ва маънавий ёрдам уюштирилди. Меҳнаткашлар манфаатларини кўзлаб 7040 тонна дағал-хашак, аҳоли молига озуқа сифатида сотилди.

Президент фармонига асосан район аҳолисига унумдор ерлардан уй-жой қуриш ва шахсий томорқасини кенгайтириш учун 10275 оилага 2265 гектар ер майдони ажратилди. Яна қишлоқларда яшовчи оилаларнинг ҳар бирига 2—3 йилдан буён 100 килограммдан ғалла бериш жорий этилган. Шу кунгача аҳолига сотилган дон 90 тоннадан ошди. Районимизда шахсий ёрдамчи деҳқон (фермер) хўжаликлари уюшмасига деҳқон хўжаликларининг катта қисми аъзо бўлиб кирган. Ҳозирги кунда унинг таркибида 19 та деҳқон (фермер) хўжалиги ва 5 та кичик корхона фаолият кўрсатмоқда.

«Яйлов чорвачилиги ходимларини ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилишнинг қўшимча тадбирлари тўғрисида»ги Президент фармони эса чорвадорларнинг оғир меҳнатларини енгиллаштиришга, чорвачилик маҳсулотлари харид нархини ошириш учун хизмат қилди. Чорвачилик соҳасида ишлаётган кишиларга имтиёзлар берилди, уларнинг меҳнат таътили 36 иш куни қилиб белгиланди. Ўтган йилдан эътиборан улар барча турдаги қишлоқ хўжалиги солиғи тўлашдан озод қилинди. Давлат ва идораларга қарашли уйларда яшовчи чорвадорларга уй-жойлар шахсий мулк қилиб берилди. Районимиз чорвадорлари ҳам бу имтиёзлардан тўлиқ фойдаланишмоқда. Чорвачиликка ихтисослашган «Нишон» давлат наслчилик заводининг 85 нафар чорвадорларига улар яшаб турган уйлари бепул инъом этилди.

Районимиздаги саноат комбинатини акционерлик жамиятига айлантирдик. Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бирлашмасига қарашли 40 та корхонадан ярмини ҳозиргача давлат тасарруфидан чиқардик ва ишчи-хизматчиларга шахсий мулк қилиб бердик. Қолганларини эса жамоа-ширкатига айлантириш ҳақида ҳокимият қарорини қабул қилдик. Шунингдек, тумандаги кооператив тайёрлов савдо корхонасининг дўконларидан 16 таси ҳам мулкчиликнинг бошқа формасига ўтказилиб, давлат тасарруфидан соқит қилинди.

Халқ хўжалигининг бошқа тармоқлари ҳам мулкчиликнинг янги шаклига ўтказиляпти. Эрта-индин биз боғларни, токзорлару тутзорларни ҳам фермер хўжалигига айлантирамиз, бу борада ташкилий ишларни бошлаб юбордик. Ҳозирги ҳисоб-китобимизга кўра ана шу соҳаларда 80 дан ортиқ фермер хўжаликлари ташкил қилинади. Уларда мева, узум, тут барги чорва маҳсулотлари ҳам етиштирилади. Бунинг учун уларда имконият-мавжуд, ҳар бир боғ, токзор ёнида бир ярим-икки гектарга яқин унумдор ер бор. Шу билан бирга туман хўжаликларидаги 18 мойжувоз, 16 тегирмон, 18 ҳаммом ҳам хусусийлаштириб одамларга берилди. Қурилиш ташкилотларидан ғишт заводи, «Янги Нишон» кўчма колоннасини ҳам хусусийлаштиришни режалаштирмоқдамиз.

Районимиз деҳқончилик райони. Ҳар йили 26 минг гектар майдонга чигит, 8957 гектар ерга дон экамиз. Давлатга 55 минг тонна пахта, 16 минг тонна дон, 1650 тонна гўшт, 5000 тонна сут, 52 тонна пилла, 1000 тонна узум, 400 тонна мева, 11 минг тонна сабзавот, 7 минг тонна полиз маҳсулотлари етказиб берамиз. Ярим йиллик гўшт, сут сотиш режалари ошириб адо этилди. Қолган соҳаларда ҳам муваффақиятга эришиш учун туман меҳнаткашлари жиддий кураш олиб бормоқдалар. Маҳсулот етиштиришни биз қанчалик кўпайтирсак, юртимиз обод, элимиз фаровон бўлади. Республикамиз мустақиллигини иқтисодий жиҳатдан мустаҳкамлашга ва халқимиз бозор иқтисодиётини енгиб ўтишида бунинг аҳамияти беқиёсдир.

Ҳайитмурод ФАРМОНОВ,
Нишон район ҳокими,
Ўзбекистон халқ депутати.

ОЛАМДА НИМА ГАП?

ЯПОНИЯДАГИ сайловда ҳукмрон либерал-демократик партия мағлубиятга учрагач, сиёсий дудмаллик вазияти вужудга келди. Бу эса Америка билан Япония ўртасида савдо масалалари юзасидан ўтказилаётган музокараларни бироз секинлаштириши мумкин. Оқ уйнинг матбуот котиби Ди Ди Майерс журналистлар билан учрашувда шу фикрни айтди.

ЖЕНЕВАДА КХДР билан АҚШ ўртасида ядро муаммоларини бартараф этиш юзасидан ўтказилаётган музокараларнинг иккинчи даврасн ниҳоясига етди. Қўшма ахборотда ядро қуролини тарқатмаслик халқаро тартибини мустаҳкамлаш учун Магатэнинг тўлиқ ва холис текшириши ғоят муҳимлиги тан олинган.

ҚЎШМА Штатлар билан Исроил амалга оширишга киришган қўшма дастурдан кузатилган мақсад — **«Скад»** тоифасидаги баллистик ракеталарга қарши самарали кураш усулини топишдан иборат. «Дифенс ньюс» ҳафтаномасининг ёзишича, Америкада баллистик ракеталардан мудофаа воситаларини яратиш ташкилоти ва ракетага қарши тизимларга ихтисослашган Исроилнинг «Уэйлз» компанияси 4,5 миллион доллар турадиган ишлар дастурини бажариш ҳақида битим имзоладилар.

Агар дастур муваффақиятли бўлиб чиқса, деб таъкидлайди «Дифенс ньюс» газетаси, 1995 йилга бориб, баллистик ракеталар уча бошлаши биланоқ уларнинг йўлини тўсиш усулларини ишлаб чиқишнинг кенг миқёсли қўшма дастурини амалга оширишга киришилади.

ИСРОИЛ армияси расмий вакилининг айтишича, Ливан жанубидаги ақидапараст қуролли гуруҳлардан бирининг аъзолари билан тўқнашувда Исроилнинг икки аскари яраланди.

Маҳаллий матбуотнинг хабарига кўра, Исроил бронетранспортёри «хавфсизлик зонаси» деб аталган жойдаги Бинт-Жибайл манзили яқинида минага дуч келиб, портлади. Шундан кейин бошланган отишмада исроиллик икки аскар яраланди ва ҳужум қилувчилардан бири ўлди.

ЛИВАН Президенти И. Хравий Бекаа водийсининг ғарбий қисмидаги туманга сафар қилди. «Хавфсизлик зонаси»даги Исроил эгаллаб турган жой яқинига келган Ливан давлатининг бошлиғи Яқин шарқда ялпи тинчлик ўрнатилмагунча Исроил билан чегарада хавфсизлик таъминланмайди, деб таъкидлади. Президент жанубий Ливанда исроиллик босқинчиларга қарши халқ кураши қонуний эканини уқтириб ўтди ва БМТ Хавфсизлик Кенгашининг 425-қарори бажарилгунга қадар бу кураш давом этаверишини таъкидлади.

ЗУЛУСЛАРНИНГ «инката фридом парти» гуруҳи Улунди шаҳрида қурултой ўтказди. Унда жанубий Африканинг келажаги ҳақидаги кўп томонлама сулҳ жараёнида қатнашмасликка қарор қилинди. Якунловчи қарорда таъкидланишича, бу ташкилот мамлакатнинг келгусидаги конституциявий тузилишига дахлдор бўлган барча масалаларда «Инката» раҳбари М. Бутелезига Вето ҳуқуқи берилган тақдирдагина музокара жараёнига қайтади. Қурултой қатнашчилари илгари ўртага қўйилган талабларни, шунингдек, зулуслар яшайдиган минтақаларга кенг мухторият бериш ҳақидаги талабни яна таъкидладилар.

Бекобод туманидаги Алишер Навоий номли жамоа хўжалигида кузда 550 гектар майдонга ғалла экилган эди. Миришкорлар ҳалол меҳнат қилиб, барча пайкалларда мўл ҳосил етиштиришга муваффақ бўлдилар.

Айни кунларда ғаллазорларда иш ҳар қачонгидан қизиган. Пешона тери эвазига етиштирилган эл насибасининг мисқолини нобуд қилмай ўриб-янчиб олиш чоралари кўрилмоқда. Комбайнчиларнинг унумли ишлашлари учун барча шарт-шароитлар яратилган. Шийпонда иссиқ овқат, чой ташкил этилган. Механизаторга ўриб янчган 1 тонна ғалла учун юз сўмдан ҳақ тўланяпти. Шунинг учун ҳам ўрим-йиғим ишлари тез ва соз ўтмоқда.

СУРАТЛАРДА: 1. Хўжалик бошқаруви раиси Эгамназар Хотамов илғор комбайнчи Мирзаали Исмоилов билан бўлиқ бошоқларни кўздан кечирмоқда. 2. Янги ҳосил чўғидан ғаллакорлар мамнун.

А. МАЛЬЦЕВ олган суратлар.

ТАДБИРКОР — ЭЛГА МАДАДКОР

Атроф-муҳитни мусаффо сақлаш ниятида Намангандаги 2-пахта тозалаш корхонасини четроққа чиқариш масаласи ҳал этилган кунлари, корхона ижодкорларида янги ғоя пайдо бўлди, яъни бу ерда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш...

Бу ғоя кўпчиликка маъқул келди. Моддий жиҳатдан, хом ашё билан, жамоани ким таъминлайди? Бу саволга эса шойи газламалар ишлаб чиқариш бирлашмаси раҳбари Тўрашхон Жўраев жавоб топди. Тўғрироғи маблағ билан кўмаклашди.

Шундай қилиб, Наманган кийим-кечак, газлама ишлаб чиқариш корхонаси дунёга келди.

— Бу ғояларнинг барчаси, — дейди фабрика бош муҳандиси Носиржон Муродуллаев, — кашфиётчи ва ихтирочилардан чиққанди.

Пахтани қайта ишлаш ускуналари ўрнига тикиш-бичиш дастгоҳлари, мослаштирилган жиҳозлар ўрнатиш, созлаш, ишга туширишга тўғри келди. Ана шу пайтда муҳандислар мадади иш берди. Машиналарни созлашда Турдиали Иномов, Серан Дуожоновнинг кашфиётлари, Жўрахон Тўраев билан Акбарали Жакбаровнинг хилма-хил мосламалари, Мусо ака Дуожонов ишнинг кўзини билгани, механик Шарифжон Абдужабборовнинг ҳар бир дастгоҳ билан тиллаша олгани қўл келди. Ҳар куни турли хил эркаклар, болалар, аёлларнинг ички ва устки кийим-кечаклари ишлаб чиқарилмоқда.

Корхонада меҳнат интизоми пухта, ҳар бир киши самарали ва унумли ишлайди. Карима Мажидова бригадаси аъзолари — Фотима Юнусова, Ёқутхон Отахонова, Озода Қаҳҳоровaларнинг ҳар бири ойлик маррани 22—23 кунда адо этмоқда.

Пайпоқ тармоғида ажойиб кишилар ишлашади. У ерга 9 та қўлқоп тўқийдиган мосламалар ўрнатилди. Қўлқоп автоматининг мосламаси аёлларнинг юпқа ёзги кийимини тўқишга ўзгартирилди. Уста Боқижон Исмоилов ана шуни ўйлаб топди. Эндиликда ипни бўяш тармоғи устида изланишяпти. Ҳар ойда бу корхонада 159 тонна ўрнига 175 тонна хом мато, 32 минг ўрнига 51—52 минг дона кийим-кечаклар тайёрланяпти. Ҳозирги кунда бу ерда 240—250 нафар ишчи меҳнат қиляпти.

1993 йил корхона учун янада истиқболли бўлади, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш 1,5 марта кўпайтирилади. Ҳозир 12 хил янги маҳсулотлар ишлаб чиқарилмоқда. Астойдил изланаётган азаматларга ишларида ривож ва омад тилаймиз.

* * *

Бозор иқтисодиётига ўтилаётган шу кунларда Наманган вилоятида ҳам тадбиркорликка кенг йўл очиляпти. Меҳнатни ташкил этишнинг бу янги усули келажакка ишонч билан қарашга, бозорни кундалик эҳтиёж моллари билан тўлароқ таъминлашга ёрқин омил бахш этади. Тўпланган тажрибалар бу соҳада халқ хўжалигини ривожлантириш ва аҳоли турмуш фаровонлигини янада яхшилашга хизмат кўрсатишни тасдиқлаб турибди. Мустақил Ўзбекистоннинг равнақини таъминловчи омиллардан бири ҳам тадбиркорлик ва ишбилармонлик билан иш юритишдир.

Бугунги кунда вилоятда 2749 та ўрта ва кичик корхоналар, ширкатлар, фермерлар ва хусусий дўконлар рўйхатга олинган. Ана шуларнинг ярмидан кўпроғи қизғин фаолият кўрсатмоқда. Корхоналарнинг айримлари ривожланишнинг жадал йўлига тушиб олди, айримлари ҳали янги соҳа ҳадисини ола билмай маслаҳатга муҳтож. Демак, уларга омил бахш этиш, вазифаларни белгилаб олиш зарур. Наманган вилоят ва амалий кўмак бериш тадбиркорлар уюшмаси тажрибаларни оммалаштириш, муаммоларни бартараф этиш учун амалий чоралар кўрмоқда.

Т. СУЛАЙМОНОВ.

ПОЕЗДЛАР ЖАДВАЛГА МУВОФИҚ ҚАТНАМОҚДА

Ҳозир йўловчилар учун темир йўл нақлиётнинг энг ишончли ва арзон тури бўлиб қолди. Айни пулат излар ҳамдўстлик мамлакатлари ўртасида қатнайдиган бирдан-бир ишончли транспорт воситаси бўлиб турибди. Лекин авиаторлар ва автомобилчилар каби темирйўлчилар ҳам ҳозир қатор муаммоларга дуч келмоқдалар. Энг асосий муаммолардан бири — йўловчилар ташиладиган вагонларнинг етишмаслигидир. Ҳақиқатан ҳам, ёзги таътил пайтида бирор жойга жўнаб кетиш осон эмас. Шунга қарамай, Ўрта Осиё темир йўл бошқармаси собиқ Иттифоқ ҳудудида маршрутларни қисқартирмаётган, балки уларни кенгайтираётган бирдан-бир бошқармадир.

— Биз учун йўловчиларни вагонлар билан таъминлашдан муҳимроқ иш йўқ, — дейди Ўрта Осиё темир йўл бошқармаси йўловчилар ташиш хизматининг бошлиғи Т. Дадахўжаев. — Таътил мавсуми авжига чиққан ҳозирги пайтда муаммолар кўпайди, албатта. Вагонларни ўз вақтида таъмирлаш, поездлар ҳаракати жадвалини, чипта нархларини бошқа темир йўл бошқармалари билан келишиб олиш биринчи навбатдаги вазифалардандир. Афсуски, чипта нархлари олдин айтилган барча масалалар қандай ҳал этилишига боғлиқ. Бироқ, Ўзбекистон ҳукумати юз бераётган вазиятни ҳисобга олиб, чипта нархини оширмасликка қарор қилди.

Бошқа МДҲ мамлакатларидаги каби республикамизда ҳам вагонлар етишмаяпти. Бу мураккаб аҳволдан қандай чиқиш мумкин? Ўрта Осиё темир йўли Тверь заводи билан йўловчи ташиладиган ўттиз бешта вагон етказиб бериш тўғрисида шартнома тузди. Ҳозиргача тўққизта вагон олдик. Лекин ўзаро ҳисоб-китоб қилиш муаммоси кўндаланг бўлиб турибди. Бу муаммо фақат темир йўлни эмас, балки бутун Ўзбекистон саноатини тўла маънода бўғиб қўймоқда. Ҳозир ишлатилаётган вагонларни тезкорлик билан таъмирлаш яна бир муҳим масаладир. Улар қисман ўзимизда таъмирланмоқда, обдон таъмирлаш ишлари билан мустақил давлатлар ҳамдўстлигининг ихтисослашган корхоналари шуғулланади. Бошқармамиз улар билан ўзаро манфаатли шартнома тузган. Тўғри, буюртмани сифатсиз бажараётган бир неча корхоналарнинг хизматидан воз кечишга тўғри келди. Ҳозир МДҲ заводларида бир юз элликтага яқин вагон таъмирланмоқда.

Темир йўл фақат ҳудудларни эмас, балки биринчи навбатда одамларни бирлаштирадиган ишончли йўлдир. Лекин ҳар қандай мураккаб механизм ишидаги каби бу соҳада ҳам аввало аниқлик зарур. Собиқ иттифоқ ҳудудидаги иқтисодий парокандалик темирйўлчилар фаолиятига таъсир этмай қолмади. Бир қанча темир йўл бошқармалари поездлар ҳаракати жадвалини ўзларига мослаб ўзгартиришмоқда. Бундай ҳолга йўл қўйиш мумкин эмас. Шу сабабли, 21 июль куни Москвада барча темир йўл бошқармалари, жумладан, Болтиқбўйи мамлакатлари темир йўл бошқармалари йўловчилар ташиш хизматлари бошлиқларининг кенгаши ўтказилди. Шунинг ўзи катта гап!

Ҳозир Тошкент—Москва фирма поездлари йўловчилар учун жуда ноқулай пайтда — тонг ёришаётганда жўнаб кетмоқда. Шу сабабли, шунингдек бошқа сабабларга кўра поезд тахминан беш соат вақтни ютқазмоқда.

Шу муносабат билан Россия темирйўлчилари билан музокара олиб борилди. Ана шу бешинчи поездни ва Россия Федерацияси ҳудудидан ўтадиган бошқа поездларни жўнатишни қулайроқ вақтга кўчиришга доир таклифлар маъқулланди.

— Ҳозирги мураккаб иқтисодий вазиятда, мавжуд парокандаликда вазиятдан чиқиш йўлини топиш жуда қийин, — дейди йўловчиларни ташиш хизмати раҳбари. — Биз очиғини айтамиз: ҳозирча бошқарма йўловчиларнинг ҳаммасини чипта билан таъминлай олмайди. Ҳамма айбни вагонлар етишмаслигига ағдарадиган одатимиз йўқ. Менимча, ҳозирги пайтда болаларни, саноат корхоналаридаги дам олувчиларнинг уюшган гуруҳларини дам олиш жойларига элтиб қўйишдан муҳимроқ муаммо йўқ. Лекин шу ўринда яна бир муҳим жиҳатни ҳисобга олиш зарур. Бозор муносабатларига ўтилгани сари ишбилармонлар, тожирлар оқими кўпаяди. Улар эса, одатда, чипта нархининг қимматлигини назар-писанд қилишмайди. Шу сабабли ҳужжат кўрсатган кишиларгагина чипта сотишни жорий этишга мажбур бўлдик...

Ҳа, ҳамма иш темирйўлчиларга боғлиқ эмас. Бошқа республикалар ҳудудидан ўтаётганда кўпинча вагонларнинг ойналарига тош отиб синдиришяпти. Бу ўсмирларнинг иши. Темир йўл бошқармалари, йўл милицияси бу соҳада маълум чораларни кўряпти.

Ҳозир Ўрта Осиё темир йўл бошқармаси қийин даврни бошдан кечирмоқда. Лекин бу ерда ходимлар сонини кескин камайтирган бошқа меҳнат жамоалари йўлидан борилмади. Чунки, малакали темир йўл ходимини тайёрлаш учун кўп йил кетади. Шу боисдан, ходимларни сақлаб қолиш йўлига ўтилди. Юк ташиш авжига чиққан даврда темир йўл бошқармасидаги бошқа бўлинмалардан юзлаб мутахассислар вақтинча йўловчиларга хизмат қилиш бўлинмасига ўтказилди. Бу эса Ўзбекистон шаҳарларидан жўнаб кетаётган поездлар манзилга жадвалда белгиланган вақтда етиб боради, манзилга минглаб йўловчиларни вақтида элтиб қўяди, демакдир.

В. ДРАЧЕВ,
Л. ЛЕВИН,
ЎзА мухбирлари.

Етти хазинанинг бири

ИНСОН ҚЎЛИ ГУЛ

Тўрақўрғонга кетаётиб шундай суҳбатнинг гувоҳи бўлдим. Икки раҳбар баҳслашишарди:

— Мен бу эътирозни учинчи марта такрорлаяпман, — деди жамоа хўжаликларидан бирининг раиси, — бизда паррандачилик нуқул зиён келтиради. Бир тийиннинг қорасини кўрсатмайдиган соҳани қачонгача сақлаб келамиз?

Унинг сўзларини тинглаётган район раҳбари босиқлик билан тушунтирди:

— Чуқурроқ мулоҳаза юритинг. Ахир, тухуму гўштнинг нархи осмонга сапчиган бугунги шароитда зарар, деб йўқ қилавериш тўғримикан? Қўшнингиз «Олтин водий» хўжалигини кўринг, болалар боғчаларинию, шийпонлардаги кўчма яслиларни, қишлоқ касалхонасини тухум билан таъминлашдан ташқари буюртмачилар эҳтиёжини ҳам қондираяпти. Ҳатто нафақахўрларга ҳам тарқатишади. Режалар ортиғи билан бажарилиб, туппа-тузук даромад олишаяпти. Сири фақат тадбиркорлик билан иш тутишда, холос.

Ўртага жимлик чўкди. Гап бошлаган раис бироз ҳижолат чекди. Нимадир эсига тушди шекилли туман раҳбари сўзида давом этди:

— Кеча Бобур номидаги жамоа хўжалиги раиси Самижон Темиров айтди, «Олтин водий»нинг паррандачилик фермаси мудири Абдуллажон Парпиев тажрибасини ўрганиб қайтиш учун зоотехнигини жўнатибди. Қанийди Парпиевга ўхшаган соҳа жонкуярлари ҳар бир хўжаликда бўлса.

Номи ҳурмат билан тилга олинган, асли касби монтёр бўлган, колхозни электрлаштириш ва радиолаштириш ташаббускори, қизиқиш орқасидан газета-журналлардаги паррандачиликка оид мақолаларни ўқиб, чорак аср илгари шу ишга қўл урган бу инсонни яхши танийман. Ҳатто орада қишлоқ хўжалик техникумининг чорвачилик бўлимини сиртдан битирган. Битта гапни ўйлаб, мулоҳаза қилиб гапиради. Кўпчиликнинг Абдуллажон акага қойил қолишининг яна бир сабаби, у ҳеч изланишдан қочмайди. Соҳага оид нашрларни мунтазам ўқиб боради. Илғор тажрибаларни, ўзига маъқул тушган янгиликларни амалда тадбиқ этади.

Инсон ҳаёти давомида турли довонлардан ўтади. Абдулла ака кўп кишиларни кўрди. Ўтган йилларда хўжаликка кимлар раҳбарлик қилмади, дейсиз. Баъзилари паррандачиликка ўгай кўз билан қаради, хўроз қичқириғини эшитмай деб уч чақирим наридан юрди. Ҳаммасига Абдуллажон ака чидади, ҳатто ойлик олмасдан ишлаган пайтлари ҳам бўлди. Аммо А. Парпиев сидқидил ишлади. Меҳнати орқасидан обрў-эътибор топди. Қишлоқ Кенгаши ноиблигига сайланди. Яқинда у кишини йўқлаб бордик. Кутганимиздек фермада эканлар. Куюнчакликлари ўша-ўша.

— Парранда шунақа нозик яратилганки, агар вақтида донини ёки сувини бермасангиз маҳсулдорлиги кескин камаяди, — деди Абдуллажон ака салом-аликдан сўнг. — Паррандабоқарнинг иш куни эрталаб тўртда бошланиб, қоронғу тушганда тугайди.

Ферма соҳиби билан товуқхоналарни айланамиз. Кейинги икки-уч йилда анча ўзгаришлар қилинган. Иморат сим тўрли катакларга бўлинган. Ичкари озода, ёруғ. Товуқлар ҳавасни келтиради.

— Анчадан бери ният қилиб юрган орзуйимга эришдим, — гапида давом этди суҳбатдошим, — Бир неча йил бурун телевизорда хорижда шу усулда товуқ боқилаётганлигини кўрсатишганди. Кейин сим тўр ахтариб бормаган жойим қолмади. Охири топиб ўзим тўқишга киришдим. Эпласа бўларкан. Собиқ ҳамкасбларимни, эпчилроқ танишларимни ҳашарга чақирдим. Қиш бўйи ушбу юмуш билан шуғулландим. Баҳорда Қувасой шаҳридан келтирилган жўжаларни янги ясалган катакларга жойлаштирдик. Натижа кутилганидан зиёда. Эски усулда, яъни тахта пол устида боқилганда жонивор овқат ва сув талашиб бирини иккинчиси босқилаб, ҳатто нобуд бўлишигача борарди. Симтўр катакка эса 60 тадан ортиқ қўймаймиз. Тезаги ерга тўкилади, парранда ниҳоятда озода сақланади. Сув ва дон учун катак атрофига новчалар ўрнатилган. Хуллас, тажриба ўзини оқлади. Жўжалар нобудгарчилиги кескин камайди.

Бозор қийинчиликларини омилкорлик билан енгишга ҳаракат қилаяпмиз. Масалан, Қувасойдан келтирган 8 мингта жўжанинг ҳар бири учун 35 сўмдан жами 180 минг сўм сарфладик. Озуқа қимматлашган. Янги усул яна 2 кишини ишга олишни тақозо этди. Аммо янги технология самараси сарф-харажатлар ўрнини қоплайдигина эмас, мўмай даромадга ҳам йўл очди. Жўжанинг 3.500 тасини 45—50 кунлик бўлганида 100 сўмдан пулладик ва 350 минг сўм даромад қилдик. Ҳозир ростмана товуқнинг бозордаги баҳоси минг сўм. Қолган 350 тасини йил охирида сотсак нақд 3,5 миллион сўм киссамизга тушади. Бунга шу давр ичида олинадиган тухумни қўшинг! Эрта-индин Қувасой паррандачилик фабрикасидан яна жўжа келтирамиз.

Интилиш бор жойда ҳаммаси кўнгилдагидек кетаверар экан. Ҳеч қачон мўмай даромад осонгина ҳамёнга тушмайди. Абдуллажон Парпиев бошқараётган паррандачилик фермасининг Муҳаррам Ҳамидова, Муқаддас Эгамбердиева, Назиржон Шомирзаев, Эсонбой Қуролов сингари жонкуяр товуқбоқарларининг фикри шундай.

О. ЖУМАНАЗАРОВ.

Ангор туманидаги «Таллимарон» давлат хўжалигига ўтган йил Андижон вилоятидан Калифорния қизил чувалчанги келтирилган эди. Биолабораторя қошида иккита махсус чуқур тайёрланиб, чувалчанглар кўпайтиришга киришилди. Тупроқ унумдорлигини оширишда минерал ўғитдан қолишмайдиган бу чувалчанглар гўнги — биогумус тайёрлаш сирлари қисқа муддатда ўзлаштирилди.

АРЗОН, ҚУЛАЙ

Чувалчанглар кўпайтирилаётган чуқурдаги гўнг таркиби текширилганида, унда 3 фоиз азот, 5 фоиз фосфор, 6 фоиз калий ўғити ва 16 фоиз тайёр чиринди мавжуд эканлиги аниқланди. Сабзавот ва полиз етиштиришда ҳам бу беминнат ўғитнинг фойдаси катта бўлаётир.

Бундан ташқари хўжаликда чувалчангдан 25 миллион сўм даромад олишни ҳам мўлжаллашмоқда. Суттовар фермаси яқинида яна иккита ана шундай чуқур тайёрланиб, қизил чувалчангларни кўпайтириш режалаштирилди. Бир тонна минерал ўғитнинг баҳоси фалон пул бўлиб турган ҳозирги пайтда бу ерда ҳам арзон, ҳар қандай ўғитнинг ўрнини босадиган биогумус — барча турдаги экинларнинг ҳосилдорлигини ошириши билан бирга хўжалик иқтисодиётига ҳам салмоқли фойда келтирмоқда.

Б. КЕНЖАБОЕВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

ХАРИДОР ДИДИГА МОС

Самарқанддаги нон-булка комбинати жамоаси ишлаб чиқаришда янги усулни жорий этди. Жумладан, вафли тайёрлаш цехида маҳсулот 100 ва 50 граммлик қилиб, махсус халтачаларда чиқарила бошланди. Халтачаларни эса жамоа аъзолари тайёрламоқда.

Бош мухбирларимиз бисотидан

Муштарий хабар беради

ХАЙРЛИ ИШ

Ҳозирги иқтисодий танглик пайтида айрим халқ истеъмоли молларининг камёблиги, айниқса, уй жиҳози бўлган мебель турларининг оз ишлаб чиқарилаётганлилиги сир эмас. Шунинг учун кўпчилик, айниқса, қиз узатаётган ёки ўғил уйлантираётганлар қийналишмоқда.

Пешку туман матлубот жамияти бу борада хайрли ишга қўл урди. Халқ талаби билан мебеллар имтиёзли равишда келин-куёвлар ва ёш оилаларга сотиладиган бўлди. Энди тўй тараддудида юрган оилалар мебель қидириб сарсон бўлишмайди. Тошкент мебель фабрикаси ва туман матлубот жамияти билан икки томонлама шартнома тузилиб, 14 миллион 390 минг сўмлик мебель келтирилди. Бундан кейин ҳам маҳсулот мунтазам келтирила бошлайди.

Ўтган ойнинг ўзида ёш оилалардан тушган жами 247 аризага мувофиқ уларга 3 миллион 380 минг сўмлик мебель, атлас ва полос сотилди.

С. ҚОДИРОВ.

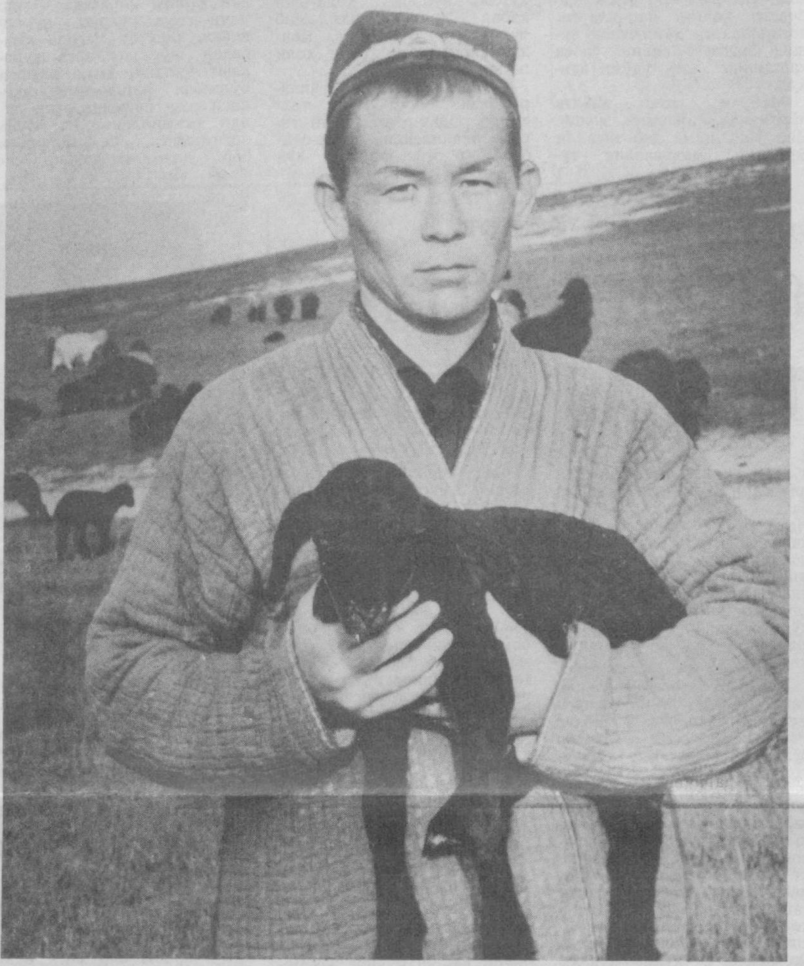

ТАЁҚ ЕРДА ҚОЛМАДИ

Кекса чўпон Мамарайим Эргашев 40 йил касбини улуғлаб, Улус яйловларини қўйқўзига тўлдирди. Бобонинг ўзига қолса, бир умр чўпон бўлиб ўтгиси бор эди лекин, кексалик унинг қаддини букди. У заранг таёққа суяниб, хаёлга чўмиб қолар, отарни билаги бақувват, ҳалол бир кишига топшириш пайти келганлиги ҳақида ўйларди.

Невараси Олимжон болалигидан чўпонлик касбига қизиқиб бобоси орқасидан яйлов кезиб юрарди. У ўрта мактабни битиргач, отаси Эломон ака ўғлини бирор олий ўқув юртига кириб ўқишини маслаҳат берди.

— Мен ўқитувчиман, сени ҳам муаллим бўлишингни истайман— деди. Шундан сўнг Олимжон отасига дилидагини гапирди. — Дада, мен чўпон бўлмоқчиман, бобомга сўз берганман. У киши кексайиб қолдилар. Куни кеча мени ҳузурларига чақириб чўпон таёғини менга топширажагини айтдилар. Мен рози бўлдим.

Шундай қилиб у бобоси қўлидан чўпонлик таёғини олди. Мана уч йилдирки, ёш чўпон ўз отаридаги қўйларни қаторидан хато қилмай яйлов кезиб юрмоқда. Ўтган йили ҳар 100 бош совлиқдан 170 тадан соғлом қўзи олган эди. Бу йилнинг кўрсаткичи яна ҳам қувончли бўлди. Отарида 570 бош қўй бўлиб улардан тўл даврида олган қўзиларнинг 300 бошини ўстиришга қолдирди. Давлатга 276 дона сифатли қоракўл тери топширди. Ҳар бош қўйдан 3 килограммдан жун қирқиб олди.

СУРАТДА: Нурободдаги «Улус» давлат хўжалигининг бош чўпони Олимжон Имомов.

М. БОБОҚУЛОВ.
Б. ҲАКИМОВ олган сурат.

Озарбайжон:

ХАЛҚ ЖАБҲАСИ ХАЛҚ БИЛАН ОЛИШИБ БЎЛДИ

Озарбайжон халқи навбатдаги дам олиш кунларини телевизор олдида ўтказди. Тўнтаришлар ва урушлардан жафо чеккан одамларни ғаройиб янгиликлар кутардики, бундан республика ларзага келди. 4 июндаги Ганжа фожиали воқеалари — абгор бўлиб, талвасага тушган режим ҳунрезлик ва биродаркушлик уруши йўли билан ҳокимиятни қўлида сақлаб қолишга уринишнинг оқибати бўлди. Шу воқеадан сўнг сир тутилган кўп нарсалар Ганжа фожиасини текширган депутатлар комиссияси фикри парламентда эшитилган пайтда ошкор бўлиб қолди. Фуқаролар Президент А. Элчибейнинг энг яқин гумашталари унинг рухсати билан ишлаб чиққан ваҳшиёна давлат террори режаларидан хабар топиб, лол бўлиб қолдилар. Бу режа ҳозирги бош вазир Сурет Ҳусайновни ўлдиришни, унинг 709-бригадасини осмондан бомбардимон қилишни, юзлаб бегуноҳ кишиларни қириб ташлашни, ўзгача фикрловчиларга қарши кенг миқёсли қатағонга айланадиган тез ва адолатсиз ҳукмлар чиқаришни ўз ичига олган эди. Яқиндагина номлари ёш Озарбайжон демократияси рамзи бўлган кишиларга: президент А. Элчибейга, собиқ бош вазир П. Ҳусайновга, парламентнинг истеъфога чиққан раиси И. Гамбарга, собиқ давлат котиби А. Керимовга сиёсий (ҳам жиноий) айб қўйилди. Жума куни парламент биносида И. Гамбар қамоққа олинди. Олдинги режимнинг асосий вазирлари ва айрим юқори лавозимли давлат амалдорлари бошига ҳам унинг қисмати тушди. Кўпгина «жабҳачи» раҳбарлар (яъни Озарбайжонни идора қилган халқ жабҳаси тайинлаган одамлар) жуфтакни ростлаб қолдилар, бундайлар кўпчилик бўлиб, уларнинг қўли халқ қонига беланган эди.

«Ҳайдар Алиев қаттиқ кетяпти», — бу гапни ҳатто халқ жабҳасини, қилмишлари ҳали ҳамманинг кўз олдидан кетмаган Элчибей ва унинг командасини бўралаб сўкаётган кишилардан ҳам эшитиш мумкин. Ҳа, ҳақиқатан ҳам қаттиқ кетаяпти. Хартиялар ва декларациялардан парчаларни ёдлаб олган, инсон ҳуқуқлари тўғрисидаги юзаки тасаввурларга берилган, халқ ҳаётидан ажралиб қолган демократга Озарбайжонда рўй бераётган воқеалар одобсизликдек бўлиб кўриниши мумкин.

РОСТДАН ҲАМ ЭС-ҲУШНИ ЙИҒИБ, ТУКИС ҲАЁТ ҚУРАДИГАН ПАЙТ КЕЛДИМИ?

Инкор этмаймиз: ҳозирги маъмурларнинг ҳаракатлари ҳуқуқлар ва эркинликлар тўғрисидаги академик ақидаларга мутлақо мос келмайди. Лекин Озарбайжондаги 1993 йилнинг жазирама ёзида рўй берган воқеаларга кенг тарихий ва диалектик нуқтаи назардан қараладиган бўлса, бу воқеаларда оғир ҳарбий ўтиш даврида давлат ва халқ учун жуда зарур бўлган авторитар режимнинг шаклланишидан иборат холисона, умуман соғлом жараённи кўрмаслик мумкин эмас, бу жараённи ватан тақдирига бефарқ қарай олмайдиган билимдон кишилар амалга оширмоқда. Чунки ҳозир кўп партияли парламент ва эркин матбуот каби демократик пасонгилар тийиб турадиган авторитаризмгина мамлакатнинг ялпи тартибсизлик ва ҳуқуқий бошбошдоқлик сари оғиб кетишини тўхтатишга қодирдир.

Озарбайжон бундай қисматни кутганмиди? Ҳа, кутган эди. Сиёсий шабкўрликка учраган ёки ҳамма нарсани рад этиш касалига гирифтор бўлган кишилargina Озарбайжон халқ жабҳасининг якка ҳукмронлигини демократик тузум деб ҳисоблашлари мумкин эди.

«Жабҳачилар» Элчибейнинг четлаштирилиши номақбуллиги тўғрисида гапиришни жуда яхши кўришади. Депутатлар комиссияси Ганжа воқеасини текширишни «сиёсий суд», ҳокимият тепасида турган пайтларида фавқулодда ҳолат жорий этиб, ўзлари тақиқлаб қўйган митингларнинг тарқатиб юборилишини эса демократик эркинликларни «оёқости қилиш» демоқдалар. Ўзининг айбини билган одам ёрилиб ўлади деганлар. Автоматлар ва гранатомётлар билан қуролланган «қизиққон Озарбайжон йигитларининг» (Озарбайжон халқ жабҳаси умри тугаганини сезиб, фронтда жуда зарур бўлган 30 мингтача милтиқ, шу жумладан гранатомётларни уларнинг қўлларига тутқазиб қўйган эди) рухсат этилмаган митингини тарқатиб юбориш ва бунда қорнидан ярадор бўлиш (ўтган шанбада пойтахтнинг Ясамал туманида Озарбайжон халқ жабҳаси жангарилари полиция бошқармасига ҳужум қилганда саккиз нафар полициячи жароҳатланган ва, чамаси, улардан бири ҳалок бўлганди) — бошқа иш-у, халқ жабҳасининг тазйиқи билан ўз ваколатларини, шу жумладан қонун чиқариш ваколатини кичик парламентга — миллий мажлисга беришга мажбур бўлган бутун олий кенгашни тарқатиб юбориш — бошқа иш.

Озарбайжон халқ жабҳаси ижроқўмининг ҳар қандай исённи таг-томири билан тугатиш учун «Ғоят қатъий ҳаракат қилишга, **қон тўкишдан ҳам қайтмасликка»** тайёрлик баён қилинган 25 апрелдаги машъум баёнотига қарсак чалиш учун ўзгача «демократ» бўлиш лозим. Ёки норозилик тадбирини ўтказганлиги учун Озарбайжон миллий мустақиллик партиясидаги мухолифчилардан 65 киши қамоққа олинганига ёки бўлмаса бўш вақтларида муҳаррирлар ва журналистларни калтаклаш билан шуғулланган собиқ ички ишлар вазирининг «қизиқиш»ларига қарсак чалиш учун ўзгача бир «демократ» бўлиш лозим.

Халқ жабҳаси идора қилган бир йил ичида Озарбайжон ҳудудининг ўн фоизи қўлдан чиқиб кетди.

Элчибей ҳукуматининг фатвоси билан миллий чегара доирасидаги заминида нефть бўлган бутун Каспий биргаликда нефть қазиб чиқаришга бериладиган конлар «лахтак-лахтак» қилиниб, америкаликлар билан инглизларга бўлиб берилди.

70-80 йилларда одамлар Озарбайжонга бажонидил келишарди. Турли халқлар улкан этник қозонда қайнашар, Боку кўчаларида ҳар хил тилдаги сўзлар янграрди.

Миллатчилик Озарбайжон халқ жабҳасининг мафкуравий байроғига айланди. Расмий нутқларда, баёнотларда, парламент қабул қилган қонунларда ҳамма нарса одоб доирасида эди. Лекин миллатлараро уйғунлик ва қонун олдида ҳамманинг тенглиги тўғрисидаги нутқлар шовқини остида, «халқ жабҳаси рухсат берди», деган лўнда изоҳ билан республикадаги русийзабон фуқароларнинг квартираларини оммавий равишда эгаллаб олишган пайтда нима учундир бу қонунга амал қилмади. Буларнинг ҳаммасини Олий Кенгаш раиси Исо Гамбар яхши биларди.

— Ана шу ишкалликларни бартараф этиш учун жуда кўп иш қилишимизга тўғри келади, — деди «Рабочая трибуна» мухбири билан суҳбатда Озарбайжон давлат котиби Лола Шавкат Гажиева ҳорғин қиёфада: — Биз республикадаги барча соғлом кучларнинг мададига умид боғлаймиз ва уларнинг ёрдам беришига ишонамиз.

42 яшар тиббиёт фанлари доктори Лолахоним ўз унвонлари ҳақида гапиришни ёқтирмайди (публицистик, фалсафий ва сиёсий мақолаларни ҳисобга олмаганда ҳам унинг тиббиётга доир юздан ортиқ илмий асари бор). Давлат котиби сифатида иш бошлагач, ўн биринчи куни календар якшанба келганлигини эслатди. Лола Шавкат Гажиеванинг вақти жуда зиқ. У ҳарбий, сиёсий ва кундалик ахборотлар билан танишиб чиқиши, ғарб давлатлари дипломатия ваколатхоналари бошлиқларининг қисмовига жавоб бериши, Россия газеталари журналистларини қабул қилиши лозим эди... Бу унинг ўтмишдоши ҳулқига сира ўхшамасди. Ўтмишдоши бир куни уйқудан олдин Ницше асарларини немис тилида ўқишини айтиб, атрофдагиларни кулдирган эди. Чунки у «Уч мушкетер» таржимасини ҳам ўқий олмаслигини ҳамма биларди.

Халқ жабҳаси ўз халқи билан роса олишиб бўлди. одамлар энди тинчликни ҳоҳлайдилар.

Али НОИБОВ.
Боку

(«Рабочая трибуна» газетасининг 1993 йил 20 июль сонидан).

...Мулоҳаза юритади

БИР ТОВУҚҚА ҲАМ СУВ КЕРАК, ҲАМ ДОН

Сўнгги пайтда чет эллик ишбилармонлар, хусусан фермерлар эришаётган ютуқларни кўп гапиришяпти. Дарҳақиқат, хорижлик чорвадорларнинг эришаётган натижалари биздагидан юқори. Агар биз яқин келажакда моллар маҳсулдорлигини, масалан, голландиялик чорвадирларникига нисбатан эллик фоизга етказа олсак ҳам халқимизнинг гўшт-сутга бўлган эҳтиёжини анча қондирардик.

Хўш, чорвачилик маҳсулотларини кескин кўпайтириш учун имконият йўқми? Ёки одамларда хоҳиш етишмайдими? Менимча, униси ҳам, буниси ҳам бор. Фақат айрим муаммоларни зудлик билан ҳал этиш керак, холос.

Шулардан бири озуқа муаммосидир. Сигир сутини кўпайтириш, бўрдоқиларни тез семиртиришни таъминлаш учун албатта, турли-туман тўйимли озуқа керак. Биргина фермернинг ўзи йил бўйи моллар учун зарур бўлган ҳар хил озуқани хусусан, аралаш емни ўзи тайёрлай олмайди. Уларни зарур вақтда истаганча сотадиган идора, ташкилот эса йўқ.

Шукрки, ҳозир бизга имконият яратиб берилганлиги туфайли бола-чақа билан мол боқиб, озми-кўпми фойда оляпмиз. Лекин ўз пулимизга бизга зарур бўлган озуқани сотиб олиш имкони йўқ.

Яна бир муаммо. Кўпинча моллар касал бўлиб қолса, малакали ветеринария дўхтири тополмай қийналяпмиз. Хўжалик мутахассислари эса ўзиникидан ортмайди. Баъзан мол дўхтири топсак, зарур дори дармон йўқ бўлади. Шунинг учун ҳам унча оғир бўлмаган касалликка чалинган молларни ҳам мажбуран сўйиб юборишга тўғри келаяпти. Бу моллар туёқ сонининг камайиб кетишига сабаб бўлмоқда.

Ҳаётий муаммолар ҳал этилмаганлиги туфайли ҳам ишимиз кўнгилдагидек самара бермаётир. Менинг мулоҳазам шуки, фермерлар ва шахсий мол эгалари учун ҳар бир районда зарур озуқа олиш мумкин бўлган корхоналар очилса. Пули борлар истаган пайтда буюртма асосида керакли озуқани олишса, нур устига нур бўларди.

Бундан ташқари туманларда пуллик ветеринария пунктлари ташкил қилиш ва у ерларга малакали мутахассисларни жалб қилиш лозим. Мол дўхтирларининг хизматига ҳам, дори-дармонига ҳам пул тўлашга розимиз.

Биз — чорвадорларга шароит яратилса, меҳнатдан қочмаймиз. Маҳоратимизни ишга солиб, эл маъмурчилигига ҳисса қўшаверамиз.

Давлатбек ТУРАНОВ,
фермер.

Бешариқ тумани.

...МИННАТДОРЧИЛИК ИЗҲОР ЭТАДИ

ФИДОЙИЛАР

Шу йилнинг баҳорида 13 бош қўйим даладан изсиз йўқолди. Суриштириб ҳеч нарса билолмадим. Туман ички ишлар бўлимига арз қилдим. Бошлиқ Ҳазрат Баҳриев мендан керакли маълумотларни ёзиб олгач, қўйлар топилса, хабар қилишини айтди. Шундан сўнг анча вақт ўтди. Қўйлардан умидим узилган эди. Яқинда участка вакили келиб, мени бошлиқ йўқлаётганини айтди. Бўлимга бориб не кўз билан кўрайки, қўйларим ҳовлида турибди. Айтишларича, қўйларни Ангор туманидан топиб келишибди. Раҳмат айтишни ҳам унутиб, қўйларни ҳайдаб уйга келдим. Оиламиз ва қўшниларимиз ҳам ҳалол, ўз ишини сидқидилдан бажараётган милиция ходимларидан хурсанд бўлишди.

Халқ осойишталигини таъминлаб, туну кун беҳаловат юрган туманимиз ички ишлар ходимларига оила аъзоларимиз ва маҳалламиз номидан миннатдорчилик билдирамиз.

Ҳ. ХОЛИҚОВ.
Деҳқонобод тумани.

...Танқид қилади

БЕХОСИЯТ «ҚОЗИҚ»

— Меҳмон, хафа бўлмайсиз-да, — деди иккинчи гуруҳ ногирони Роза Қолдибоева, — сув бўлганда аччиққина чой дамлаб келардим.

— Бувижон чойни қўйинг, овора бўлманг, бир оз суҳбатлашиб ўтирсак бас.

Кампирнинг кўнгли тўлмай, барибир, челак кўтариб чиқиб кетди. Лекин бироз ўтгач, у қуруқ челакни кўтарганча хомуш қайтди. Чиноз туманидаги «Ўзбекистон» қишлоқ Кенгаши ҳудудидаги Усмон Юсупов, Фурқат, Юнус Каримов номли кўчаларда водопровод бўла туриб, бу атрофда яшовчилар Олмазор қўрғонига сув олиб келиш учун йўл оладилар. Хонадонларда, кўчаларда хўжакўрсинга қаққайиб турган водопровод кранларини биров «бекорчи қозиқ» деса, биров» «сув бермас матоҳ», дейди.

Тўғри-да, кўчалар обод-у, сув бўлмаса. Одамлар қишин-ёзин челак даранглатиб, обиҳаёт изласа...

— Ростини айтиш керак, — дейди 85 ёшли Улуғ Ватан уруши фахрийси Василий Костенко. — Эрталаб Ю. Каримов номли кўчадаги водопровод кранида 1—2 соат сув бўлади, холос. Навбат кутганлар сув таққа тўхтагандан кейин фиғони фалакка чиқиб, бўш челакни кўтариб сув излашга тушишади.

— Хонадонларни водопровод суви билан таъминлаш ҳақида қишлоқ Кенгашимизда ваъда берилади, қарор қабул қилинади. Афсуски, қарор қоғозда қолиб кетяпти, — дейди «Чиноз» давлат хўжалиги техникумининг ўқитувчиси Холида Валиулина.

— Илгари «Қурқулдак» сувини тинитиб ичардик,— дейди қаҳрамон она Хурсандой Жўраева. — Ҳозир эса сув бўйига яқинлашиб бўлмайди. Ҳамма ер чиқинди билан тўлган. Одамларда ҳам инсоф қолмаган, баъзилар чиқиндисини «Қурқулдак» сувига оқизадиган бўлиб қолишган.

Ариқларда сув йўқ, — дейди фахрия Ҳадича Салохова. Шу боис экилган ниҳоллар, дарахтлар қовжираяпти. Қачонгача «Қурқулдак»дан сув ташиб экинларни суғорамиз. Қўл билан берганга қуш тўймайди.

Қишлоқ аҳлини ичимлик суви билан таъминлашни зиммасига олган валломат борми?! Наҳотки, меҳнаткашларнинг шикоятига эътибор беришмаса?!

Т. ЭРХЎЖАЕВ.

ОҚИБАТ, МЕҲРУ МУРУВВАТ

ШИРИН СЎЗ — ҚАЛБ МАЛҲАМИ

Кўксарой Нурота тоғ тизмаларининг қоқ биқинидан бошланадиган, туяларнинг ўркачини эслатувчи эгри-бугри қир-адирлар этагида жойлашган сўлимгина қишлоқ. Одамлари асрлар давомида асосан чорвачилик ва деҳқончилик билан шуғулланиб келаётган бағри кенг, жўмард, танти, меҳнаткаш инсонлар.

Пўлкан шоир номли жамоа хўжалиги бошқаруви раиси муовини Аслон Тўрақулов ва шу ерлик ўқитувчи Сайдназар Ҳасановлар билан қишлоқни айландик. Одамлар билан суҳбатлашдик.

Дастлаб қишлоқнинг кун чиқар томонида жойлашган, деворлари нураб бораётган кўримсизгина бир хонадонга ташриф буюрдик. Бизни хонадон соҳибаси 80 баҳорни қаршилаётган Майрам момо Усмонова қарши олди. Биз ана шу мўъжазгина уйда истиқомат қилаётган момонинг аҳволи билан қизиқдик.

Момо турмуш ўртоғи Улуғ Ватан уруши бошланганда биринчилардан бўлиб кўнгиллилар сафида жангоҳга кетганича ҳамон домдараксизлиги, ундан қолган ягона ўғли — Пиримжон 1986 йилда бевақт ҳаётдан кўз юмганлигини, шу орада келини ҳам оламдан ўтганлиги, улардан эса суйиб-суйиб эркалашга бирон набира ҳам қолмаганлигини мунг билан гапирганида кўзларимиз ёшланди.

— Болам, мана мен 80 баҳорни қаршилаган бўлсам ҳамки, ҳалигача хонадонимга туман катталари у ёқда турсин, ўзимизнинг маҳаллий раҳбарлардан биронтаси «Аҳволингиз қалай, нимангиз етишмайди, тирикчилигингиз қандай бўляпти? — деб сўраб келганини эслолмайман. Бир вақтлари мен ҳам соғ-саломат эдим, қўлимдан иш келарди, жамоа хўжалиги даласида эртадан то қоронғу тушгунча меҳнат қилардим. Энди қариганимда ҳеч кимга керак бўлмай қолдимми?

Ахир раҳбарлар мени ўйлашмаса ҳам Улуғ Ватан уруши жангоҳларидан омон қайтмаган чолим Усмон бобони, шу жамоа хўжалигида 20 йилча ҳисобчи бўлиб ишлаган, эндиликда марҳум ўғлим Пиримжонни эсласалар бўлмайдими? Ахир азал-азалдан етим-есирларга, қаровсиз қолган қарияларга, ногиронларга хайр-эҳсон қилиб, ёрдам бериш ўзбек халқининг эзгу удуми эдику...

Майрам момо, хаёлга чўмганича, индамай қолди. Биз унга нима деб тасалли беришни, меҳрсизлик туфайли унинг қалбида уйғонган дард-аламни қандай ювиб юборишни билмай, ўзимизни тикон устида қолгандек сездик. Хайрият, кампирнинг ўзи жонимизга оро кирди.

— Раҳмат ҳукуматимизга, қарилик нафақамни ўз вақтида олиб турибман, — деди у, яна тетиклашиб.— Бисотимда бор-йўғи бир сигир, бир бузоғим бор. Анча бўлиб қолди. Сигирни етаклаб суғоргани сой бўйига олиб борган эдим. Шу пайт, нима бўлди-ю, муз ёрилиб сигир сувга йиқилди. Яхши ҳамки 4—5 нафар одам келиб сигирни сувдан олиб чиқишди. Жонивор шу йиқилганича ўрнидан туролгани йўқ. Қўни-қўшниларнинг, маҳалла-кўйнинг борлигига шукр, умридан барака топкурлар кунора холимдан хабар олишиб, ёрдамлашиб туришади. Бўлмасам, мендай қари кампирнинг холи не кечар эди?

Майрам момонинг гаплари бизни чуқур ўйга толдирди. Одам-одам билан тирик эканлигини, меҳр-оқибат, бир оғиз ширин сўз баъзан ҳар қандай малҳамдан кучли таъсир қилишини дилдан ҳис этдик.

Майрам момо билан хайрлашиб, Оқтов томон олиб борадиган асфальт йўл четида қурилган Кўксарой алоқа бўлими биноси ёнига келдик. Бино олдидаги ўриндиқда 10—15 чоғли киши тўпланиб олишиб аллanималар ҳақида гурунглашмоқда эди. Қишлоқ одамлари йўқлаб келганимиздан жуда қувонишди. Улар тўпланиб қолган муаммолар ҳақида куюнчаклик билан сўзлашди.

— Мен Норқул Эргашев 1978 йилдан буён шу жамоа хўжалигида механизатор бўлиб ишлаб келаман. Бизни ташвишга солаётган муаммо шуки, қишлоқнинг кун чиқиш томонидан сойдан нариги қирғоққа ўтиш учун осма кўприк қуриш керак. Биз бу масала юзасидан кўп жойларга мурожаат қилдик, аммо натижа бўлмади. Қишлоғимиз аҳолиси тоза ичимлик суви билан таъминланмаган. Қишлоғимизда сув минораси бор. Лекин қандайдир сабабларга кўра ишламайди. Одамлар ифлос ва кўлмак сувдан фойдаланишаётир. Бу юқумли касалликларни келтириб чиқаряпти. Ўзбекистон жумҳурияти халқ ноиблигига сайловлар арафасида номзод Аҳтам Усмонов қишлоққа келиб, тез орада осма кўприк қуриб бераман, деб ваъда берганди. Орадан қанча вақт ўтсада, ваъда ваъдалигича қолмоқда...

— Маошларимизни ўз вақтида ололмай оворaю сарсон бўлиб юрибмиз, — деди суҳбатдошлардан бири. Бу фикрларни Эрдон Мустафоев, Тожибой Ирисов, Тоштемир Муқимовлар ҳам тасдиқлашди.

Кейинги пайтларда қишлоққа умуман суюлтирилган баллонли газ ҳам келмай қўйди. Шунинг учун қишлоқ одамлари бир-бирлари билан учрашиб қолишса, саломлашишдан олдин «баллонли газ келадими?» деб сўрашади. Зеро, қишлоққа охирги маротаба баллонли газ 1992 йилнинг октябрь ойида келган эди. Мана шундан буён орадан қарийб тўққиз ойча вақт ўтаётган бўлса ҳамки, ҳалигача газ баллонлардан дарак йўқ. Наҳотки, қишлоққа лоақал ойига бир маротаба режа асосида баллонли газ олиб келишнинг иложи бўлмаса?

Яна бир нарсани таъкидлаб ўтиш лозим. Шу хўжаликнинг собиқ директори Ҳамдам бобо Раҳимовнинг ташаббуси ва раҳбарлиги билан 1988 йилда 5 та кооператив уй қурилиб фойдаланишга топширилган эди. Ҳар бири олти хонадондан иборат олди айвон қилиб солинган бу уйларни узоқдан кўрган кишининг ҳаваси келади. Аммо яқиндан келиб кўрсангиз, бирортаси ҳам шу кун талабларига жавоб бермаслиги маълум бўлиб қолади. Эътиборсизлик туфайли полларнинг тахталари тарвақайлаб очилиб кетган, захи ҳиди анқийди, деворлар нураган, қушлар эса бу кимсасиз уйларни ўзлари учун макон қилиб олишган. Нима учун давлатнинг катта миқдордаги маблағи ҳисобига қурилган уйларда ҳеч ким яшамаётганлигини сўраётганимизда хўжалик бош иқтисодчиси Боліқул Чориқулов ва ёрдамчи иқтисодчи Ғайбулла Хайруллаевлар сув масаласи ўткир муаммо эканлигини айтишди.

Ўз-ўзидан савол туғилади: наҳотки, бу масалани ҳал қилиш учун 5 йил муддат етмаган бўлса?!

Халқнинг ишончини оқлаш фарз. Бу нарсани Пўлкан шоир номли жамоа хўжалиги раҳбарлари ҳам, бошқа мутасадди ўртоқлар ҳам асло унутмасликлари зарур.

Биз, оддий инсонлар эса ўзаро меҳр-муҳаббатни ардоқлашимиз , бир-биримиздан ҳол-аҳвол сўраб туришни канда қилмаслигимиз даркор. Ўшандагина инсонийлик лафзимизни адо этиб, Оллоҳ таолонинг суюкли бандалари қаторидан жой оламиз.

Улуғбек ЖУМАЕВ,
Хатирчи тумани.

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ»НИНГ «ҲОЖАТБАРОР» ТАРҒИБОТ-ТИЖОРАТ ХИЗМАТИ
МУЛОҚОТ УЧУН ТЕЛ: 33-44-43, 32-54-44, 32-56-34, 32-56-25
БУЮРТМАЛАРИНГИЗ ТЕЗДА АДО ЭТИЛАДИ

Қутлаймиз

Ҳурматли Василий Михайлович Пак!

Сизни қутлуғ олтмиш ёшингиз билан меҳнат жамоамиз, барча ҳамкасбларингиз ва қадрдонларингиз номидан чин қалбдан муборакбод этамиз.

Қарши чўлини ўзлаштиришдек эзгу ишга кўп йиллардан бери ўз улушингизни қўшиб, қўриқ забткорларини тоза ичимлик сув билан таъминлашда малакали ва жонкуяр мутахассис сифатида фаол иштирок этиб келаётганлигингизни кўпчилик эътироф этади.

Муборак ёш билан қутлар эканмиз, келгусидаги ишларингизга муваффақиятлар, сиҳат-саломатлик, узоқ умр тилаб, оилангизга доимо шодхуррамлик йўлдош бўлишини ният қиламиз.

«Қаршистрой»га қарашли ичимлик сув таъминоти бирлашмаси жамоаси ва касаба уюшмаси қўмитаси.

Муборакбод этамиз

Қадрли падари бузрукворимиз Абдулла Бобоев!

Сиз учун ғоят қувончли бўлган дамда, яъни умрнинг етмишинчи довонидан ошган бугунги кунда барча қариндош-уруғлар, тенгдошларингиз, қадрдонларингиз номидан чин дилдан муборакбод этамиз. Улуғ Ватан урушининг суронли йиллари азобини бошдан ўтказиб, иккинчи гуруҳ ногирони бўлиб, эллик беш йилдан ортиқ турли масъулиятли вазифаларда сидқидил меҳнат қилиб, эл-юртнинг ҳурмат-эътиборига сазовор бўлганингиз учун биз — фарзандларингиз ҳақли равишда фахрланамиз. Ҳозирги пайтда Бешкентдаги мингдан ортиқ аҳоли яшайдиган Алишер Навоий номли маҳалла қўмитаси раиси сифатида фаолият кўрсатиб, хайрли ишларга бош-қош бўлаётганлигингиз кўпчилик томонидан эътироф этилмоқда.

Саккиз нафар фарзандларингиздан вояга етаётган ўттиз саккиз нафар набира ва чевараларингиз номидан саксонинчи довонга одим ташлаганлигингиз билан қутлар эканмиз, бахтимизга кўп йилу кўп ойлар бошимизга соябон бўлиб юришингизни, хонадонимиз оқсоқоли сифатида барчамизга йўл-йўриқ кўрсатиб туришингизни тилаймиз.

Сирдарёда истиқомат қилаётган синглингиз Адолатхон, фарзандларингиз Абдуҳамид, Абдурауф, Абдураҳмон, Абдуманноп, Сайёра, Назира.

• Спорт • спорт • спорт

ИҚТИДОРЛИЛАРГА ШАРОИТ ЯРАТАЙЛИК

Маълумки, иқтисодий танглик, тақчиллик, бозор шароитларида иш юритиш жисмоний тарбия ва спорт соҳасида мавжуд муаммоларни янада кескинлаштириб юборди. Кўпгина жисмоний тарбия жамоаларида қийинчиликларни баҳона қилиб машғулотлар ва мусобақаларни ташкил этиш ишларига эътиборни сусайтиришди. Ҳолбуки астойдил киришилса, ҳар қандай шароитда ҳам чорасини топиб, ишларни йўлга қўйиш мумкин. Узоққа бормасдан ўзимизнинг ташкилот — Бухоро вилоят касаба уюшмалари «Ўзбекистон» жисмоний тарбия ва спорт жамияти фаолияти хусусида сўз юритмоқчиман.

Қийинчиликлар бизни ҳам четлаб ўтгани йўқ. Лекин қўл қовуштириб ўтирсак, натижа чиқмаслигини дилдан ҳис этиб 1993 йил 15 апрелда жисмоний тарбияга бағишланган махсус йиғилиш ўтказишга қарор қилдик. Бу ҳақда «Бухоро хабарлари» газетасида эълон берилди.

Махсус йиғилишга қадар касаба уюшмаларига тегишли жисмоний тарбия ва спорт ишлари тақдири тўғрисида ҳар хил гаплар юрар эди. Баъзи бировлар очиқчасига: «Деҳқонга жисмоний тарбиянинг нима кераги бор?» деган гапларни ҳам айтишдан тойишмасди. Лекин бундай хато қарашларни тарғиб қилувчилар адашишади. Йиғилишда касаба уюшмаларининг «Ўзбекистон» жисмоний тарбия спорт кенгаши шу соҳадаги жамики саъи-ҳаракатларни мувофиқлаштирувчи марказ сифатида зарур эканлиги, барча ташкилотлар ва муассасалар имкон доирасида унга мадад бериши зарурлиги уқтирилди. Ҳозирги шароитда аҳолининг барча табақаларини соғломлаштириш тадбирларига жалб қилиш, хусусан қишлоқ аҳли, ўқувчи ёшлар ўртасида жисмоний машғулотлар ўтказишни кучайтириш учун барча воситалар ишга солиниши кераклиги таъкидланди.

Олдимизда турган вазифаларни ойдинлаштириб олгач, биз амалий ишга киришдик. Ҳозир тиббиёт ходимлари касаба уюшмалари вилоят қўмитасининг спартакиадаси ниҳоясига етди. Тиббиёт ходимларига биз спортнинг фалон турлари бўйича мусобақа ўтказасиз дея кўрсатма берганимиз йўқ. Уларнинг ўзлари имкониятларидан келиб чиқиб баҳсларни ташкил этишди. Натижада спартакиада ҳар қачонгидан ҳам қизғин, мароқли ўтди. Дастлабки муваффақият бизни агросаноат уюшмаси ходимлари, алоқачилар, маиший хизмат кўрсатувчилар ўртасида спартакиадалар ўтказишга ундади.

Тўғри, бозор иқтисодиётига ўтилаётган ҳозирги мушкул шароитда маблағ масаласи асосий муаммо бўлиб турибди. Биз ташкилотма-ташкилот, муассасама-муассаса юриб, пул ундириш ўрнига вилоятдаги барча район ҳокимиятларига касаба уюшмалари вилоят қўмитаси ҳамда вилоят деҳқончилик-саноат уюшмаси раиси имзоси билан хат жўнатдик. Шуни айтиш кераккки, аксарият ҳокимликларда бизнинг ташаббусимизни қўллаб-қувватлашди. Шу тариқа касаба уюшмалари «Ўзбекистон» жисмоний тарбия ва спорт жамиятининг район кенгашлари фаолият кўрсатиши учун анча маблағ ажратилишига эришдик. Бундан ташқари бизнинг район кенгашларимиз спорт тижорат тадбирларини ўтказишмоқда. Яъни спортнинг ҳар хил турлари бўйича мусобақаларда қатнашиш хоҳишини билдирганлар олдиндан пул тўлашади. Вилоят кенгаши давлат ва жамоа ташкилотлари аъзолик бадаллари асосида ҳам мусобақалар ўтказмоқда. Равшанки, вилоят ёки район кенгаши мусобақаларда қатнашаётган жамоаларни рағбатлантиришга етарли миқдорда соврин миқдорини белгилайди.

Кейинги пайтда ўтказилган мусобақалар қаторида Қоракўл районида полвонлик баҳсларини таъкидлаш мумкин. Айнан шундай мусобақа Олот, Бухоро районларида ҳам бўлиб ўтди. Барча районларда ўйингоҳлар, футбол бўйича терма жамоалар мавжуд.

Ёшлар ўртасида жисмоний тарбия ва спорт машғулотларини йўлга қўйиш ҳақида гап кетаркан, аввало болалар-ўсмирлар спорт мактаблари хусусида тўхталиш жоиз. Сир эмаски, кўп жойларда маблағ йўқлигини рўкач қилиб, бундай мактабларни беркитиб юборишди. Биз касаба уюшмалари мададига таяниб болалар, ўсмирлар спорт мактаби фаолиятини ҳозирча маблағ билан таъминлаб турибмиз. Бу ёш авлодни соғломлаштириш тадбирларига жалб қилиш имконини бермоқда. Бугунги кунда бизнинг қарамоғимизда шундай мактаблардан олтитаси бўлиб, учтаси вилоят марказида, учтаси қишлоқларда жойлашган. Болалар ва ўсмирлар ўртасида спортни ривожлантириш юзасидан олиб борилаётган ишлар ўз самарасини бермоқда. Мактабларимизнинг 20 дан кўпроқ тарбияланувчиси жумҳурият ўсмирлар ва катталар терма жамоаларининг аъзоларидир. Булар Р. Болтаев, Ш. Очилов, Ҳасан ва Ҳусан Мавлоновлардир. Самбо кураши бўйича анча маҳорати ошиб қолган бу йигитлар «Маданият» жамоа хўжалигига қарашли болалар-ўсмирлар спорт мактаби тарбияланувчиларидир.

Ш. Саъдиев грек-рим кураши бўйича, А. Пўлатов эркин кураш бўйича ўсмирлар ўртасида 1993 йили Ўзбекистон чемпиони бўлишди. Спортнинг бошқа турлари бўйича ҳам истеъдодли ёшлар вояга етмоқда.

Ҳеч бўлмаганда шу талантли ёшларни камолга етказиб, мустақил Ўзбекистоннинг довруғини янада ошириш мақсадида ҳар қанча тер тўкилса, маблағ сарфланса арзийди. Шундай экан жисмоний тарбия ва спорт ишларини, соғломлаштириш тадбирларини маблағ билан таъминлаш масаласини жиддий ўйлаб кўриш, амалий тарзда ҳал этиш керак. Ахир жисмоний тарбия ва спортни аҳоли ўртасида оммалаштириш билан шуғулланадиган ташкилотлар, мутасадди ўртоқлар қачонгача маблағ масаласида қийналишади. Ҳозир жумҳуриятимизнинг турли бурчакларида жисмоний тарбия ва спортнинг янги концепцияси лойиҳаси муҳокама қилинмоқда. Истардимки, жисмоний тарбия, спорт соҳасида ҳам биз, юртбошимиз Ислом Каримов таъкидлаганидек, янги, такомиллашган тизимни барпо қилмасдан туриб эски, лекин самарали ишлаб турган тузилмаларни бузмаслигимиз керак. Умуман жисмоний тарбия ва спорт соҳасида турли бўғинлар тенг равишда фаолият кўрсатишига кенг йўл очиб бериш зарур. Ўшанда бу соҳада албатта илгари силжиш бўлади.

Б. ҒАФФОРОВ,
касаба уюшмалари «Ўзбекистон» жисмоний тарбия ва спорт жамияти Бухоро вилоят кенгаши раиси.

Чимён санаторийсида айни пайтда йил бўйи пешона тери тўккан қишлоқ меҳнаткашларининг бир гуруҳи ҳордиқ чиқаришяпти. Бу тиббий масканнинг сўлим табиати, хуш ҳавоси уларни ўз бағрига чорлаган. Санаторий қошидаги «Марварид» дастаси санъаткорларининг чиқишлари дам олувчиларга беҳад манзур бўлаётир. Айниқса дастанинг яккахон хонандаси Азизахон Холбекованинг дилбар қўшиқлари қалбларни тўлқинлантириб, дилларни хушнуд этмоқда.

СУРАТДА: Азизахон Холбекова қўшиқ ижро этмоқда.

У. ҚЎШВОҚОВ олган сурат.

Янги нашр

«ЎЗБЕКИСТОН ФУТБОЛИ»

Бугун яна бир янги рўзнома — «ЎЗБЕКИСТОН ФУТБОЛИ» ҳаётга оқ йўл олди. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикасида футболни янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида» қарори мазкур газетанинг дунёга келишига асос бўлди. Ўзбекистон Мустақиллигининг икки йиллиги арафасида «Ўзбекистон футболи»нинг нашр этилиб, кўп сонли муштарийлар қўлига бориб тегиши истиқлол шарофати-тухфасидир.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг газетанинг биринчи саҳифасида берилган қутловида шундай сатрлар бор: «Ўзбекистон футболи»нинг нашр этилиши мамлакатимиз ижтимоий ва маданий ҳаётида муҳим воқеадир... Ўтган қисқа даврда республикамиз барча соҳаларда дунё миқёсига чиқа бошлади. Фурсат келди, энди ўзбек футболи ҳам жаҳонда ўз мавқеини топиши керак...». Ана шу табрик билан бирга Президентимизнинг футбол тўпини самимий ва очиқ чеҳра билан ушлаб турган суратининг берилиши ҳам аввало ўзбек футболига, қолаверса янги рўзномага республикамиз раҳбариятининг хайрихоҳлиги ифодасидир. Энг асосийси, бу эзгу ишга оқ фотиҳасидир.

Газета Бош муҳаррири Сафар Остонов «Истиқлол туҳфаси» мақоласида таъкидлаганидек, «бу эътибор, ишонч таҳририят жамоасига катта масъулият юклайди, албатта». Шунингдек, газетанинг биринчи саҳифасида «Бизни қутлайдилар» рукни остида Ўзбекистон Республикаси футбол федерацияси бош котиби Салим Эшмуҳамедовнинг мухтасар табриги, «Футбольний курьер» журналистлари номидан Бош муҳаррир Алексей Гриднев ва «Азия—Спорт» газети йўллаган қутловларга ҳам ўрин берилган.

Газетанинг иккинчи ва учинчи саҳифаларида махсус мухбир Ҳайдар Акбарнинг «Фарғона деганда...», Аброр Имомхўжаевнинг «Олий табақа. Биринчи давра якунлари» рукнида «Табиий тасодифлар» мақолалари чоп этилган. «Нефтчи» — «Пахтакор» командалари учрашувидан олинган ҳаяжонли суратлар ҳамда «Мусобақа жадвали» ҳам шу саҳифалардан ўрин олган. Газетанинг тўртинчи саҳифасида ҳам ранг-баранг мақола ва суратлар бор.

«Ўзбекистон футболи» бундан буёғи ҳафтада бир марта «Спорт» газетасининг иловаси сифатида чоп этилиб, муштарийларни хушнуд этади, деб умид қиламиз. Ҳар икки маънода Ўзбекистон футболи дунё довонларидан муваффақиятли ошиб, довруғ таратса — не ажаб!

А. ТУРДИЕВ.

ОЛИМПИАДАЧИЛАР ТАРАДДУДИ

Ўзбекистон Республикаси олимпиада терма командаси футболчилари Беларусдан қайтиб келишди. Команда мураббийлари Ўзбекистон чемпионатидаги қисқа танаффусдан фойдаланиб, Олимпиада-96 саралаш ўйинларига тайёргарлик босқичларидан бирини сафарда ўтказиш учун барча номзодларни тўпладилар.

Биринчи ва олий тоифадаги командаларда иштирок этаётган ёши йигирмадан ошмаган спортчилар терма команда байроғи остига тўпландилар.

— Бизнинг асосий мақсадимиз тажриба орттиришдан, ёш терма команданинг турли линиялари ва бўғинларини синаб кўришдан иборат эди, — деди бош мураббий Мирзоҳид Ғуломов. — Беларусда учта учрашув ўтказдик. Биринчисида Беларуснинг олимпиада командасини 2:0 ҳисобида мағлубиятга учратдик. Иккала тўпни Бекободнинг «Майдончи» ҳужумчиси Арслон Толибов киритди. Қолган икки учрашувда омадимиз келмади — Минскнинг динамочилари ва Риганинг «Витус» командаси билан учрашувда мағлуб бўлдик, менимча бу ўйинларни яхшироқ ўтказишимиз мумкин эди.

Сафаримиз фойдали бўлди, деб таъкидлади команда мураббийси. Мезбонлар бизга яхши эътибор беришди— командамизни Олимпиада марказидаги базага жойлаштиришди, энг яхши таълиммашқ залларини, хоналарни, барча зарур асбобларни тасарруфимизга бериб қўйишди. Учрашув натижалари унча аҳамиятга эга эмас, энг муҳими малакаси юқори командалар билан учрашувда кучимизни синаб кўриш биз учун муҳимроқ эди. Биз ана шундай командалар билан учрашдик.

Учрашув натижалари юзасидан командани тайёрлаш режасига зарур тузатишлар киритилди. Бу тузатишлар 1994 йилда бўладиган саралаш ўйинларига яхши тайёргарлик билан бориш имконини беради. Олимпиадачилар сентябрь ва октябрь ойларида яна тўпланадилар, унда Корея Республикаси футболчилари билан яна иккита халқаро учрашув ўтказиш режалаштирилган.

(ЎзА мухбири).

МУСИҚИЙ ТЕРМОС

Машҳур «Тошинтерм» Ўзбекистон—Хитой қўшма корхонаси рўзғор термослари ишлаб чиқариш билан чекланиб қолмасликка қарор қилди. Бу маҳсулотларга талаб катта бўлишига қарамай, корхона тикувчилик буюмлари ишлаб чиқарадиган қўшма компаниянинг ҳам муассиси бўлди. Иккинчи томон — Покистоннинг «Аҳмад Ғани корпорейшн ЛТД» фирмасидир. Ўзбекистонликлар республика мустақиллигининг икки йиллиги арафасида дўконларимиздан эркаклар кўйлаклари, шимлар, чойшаблар ва бошқа кўп маҳсулотларни харид қилишлари мумкин бўлади.

«Тошинтерм» маҳсулотларини таърифлашга ҳожат йўқ. Бу маҳсулотлар тўрт йилдан буён кўпгина мамлакатларнинг бозорларида сотилмоқда, Лекин республикадаги ва бошқа ҳамдўстлик мамлакатларидаги қийин иқтисодий вазият қўшма корхонадаги ишбилармонларни янгича ҳаракат қилишга ундади. «Аҳмад Ғани корпорейшн» қадрсиз рубль учунгина ишламоқчи эмас. Бу ердагилар замонавий технология, машина-ускуналар ҳамда ходимларнинг малакаси учинчи мамлакатлар учун маҳсулот ишлаб чиқаришга ва шу йўл билан йилига 3,5 миллион доллар фойда олишга имкон беришига ишонадилар.

Бугина эмас. Яқин кунларда Тошкентдаги «Болалар дунёси» фирма дўконлари тизимига мусиқий қурилмаси бўлган автомат ўйинчоқларнинг тажриба туркуми сотишга чиқарилади. Улар «Тошинтерм» цехларидан бирида тайёрланган.

Энди энг қизиқарли маълумотларни келтирамиз. Ўзбекистон—Хитой қўшма корхонаси мусиқий қурилмаси бўлган термосларнинг тажриба туркумини чиқаришга тайёргарлик кўрмоқда. Тасаввур қилиб кўринг-а: тугмачани боссангиз пиёлага қайноқ чой қуйилади ва айни пайтда ёқимли куй янграйди.

Маълумки, «Тошинтерм» бутловчи маҳсулотларнинг бир қисмини Хитойдан олади. Тўғри, Хитойга ҳам кўп маҳсулот жўнатилади, бу битимда кўзда тутилган. Бироқ Ўзбекистон миллий ахборот агентлиги мухбирига маълум бўлишича, юк машиналаримиз қўшни мамлакатнинг Хитой билан чегарасида бир неча кунлаб туриб қолмоқда. Бу эса икки томонлама шартномага салбий таъсир қилмоқда. Бундай бўлмаслиги керак, албатта. Аммо, афсуски... бундай можаролар такрорланмаслиги учун Тошкентдаги бош корхонада ойнали колбалар ва махсус шиша идишлар ишлаб чиқарадиган завод қурилиши бошланди. Демак «Тошинтерм» маҳсулот етказиб берувчиларга унчалик қарам бўлмайди. Янги корпус анчагина қимматга тушади — уни қуришга 1 миллиард сўм сарфланади. Янги завод «Тошинтерм» олган фойда ҳисобидан барпо этилмоқда.

И. САФАРГАЛИЕВА,
ЎзА мухбири.

Бош муҳаррир Н. ЁҚУБОВ.

Рўзнома таҳрир ҳайъати: Н. ҚАЮМОВ, М. ИСЛОМОВ, М. МИРЗАЕВ, Ҳ. РАҲМАТИЛЛАЕВ, М. ҚАЮМОВ (бош муҳаррир ўринбосари), С. САЙДАЛИЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), О. ҒОФУРОВ (масъул котиб), Н. ОРИФЖОНОВ, К. РИХСИЕВ, Э. ИБРОҲИМОВ, Р. БОБОМУҲАМЕДОВ.

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, «Ўзплодоовошчвинпром» концерни, Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, «Қишлоқ ҳақиқати» журналистлари жамоаси.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР, Муҳаррир ўринбосарлари —33-44-43, 33-16-27. Масъул котиб—33-09-93, Масъул котиб ўринбосарлари—32-56-25. Деҳқончилик бўлими—32-56-35, 32-54-51, 33-09-93. Қайта ишлаш саноати бўлими—32-56-31. Ижтимоий ҳаёт бўлими — 32-56-34. Чорвачилик бўлими—32-56-22. Мелиорация ва қишлоқ қурилиши бўлими — 32-56-33. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36, 33-09-93. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-54. Шикоят, хат ва маъмурий органлар бўлими — 32-54-49, 32-54-52. Безатиш бўлими — 32-58-79.

Рўйхатдан ўтиш тартиб № 000096. Буюртма П—327. 30910 нусхада босилди, ҳажми 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А—2. Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди — 22.00

Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6.